

Vlaams
Parlement

vergadering **C133**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 28 maart 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de acties rond cultureel ondernemerschap – 889 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de erkenning van Aalst Carnaval als immaterieel cultureel erfgoed – 891 (2018-2019)	8
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het nieuwe Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen – 898 (2018-2019)	13
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het proefproject van de VRT voor een gepersonaliseerd nieuwsaanbod – 899 (2018-2019)	18
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de geschrapte subsidieronde van het VAF/Mediafonds – 900 (2018-2019)	22
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanwending van de voormalige middelen van de provincies voor amateurkunsten – 908 (2018-2019)	27
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de optimalisatie van VRT NU – 925 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de wijze waarop de openbare omroep omgaat met klachten en met het advies van de Vlaamse ombudsman – 928 (2018-2019)	37
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het nieuwe jeugd- en kinderrechten-beleidsplan (JKP) – 912 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de voorbereiding op het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) – 934 (2018-2019)	44

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de acties rond cultureel ondernemerschap – 889 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Deze legislatuur hebben we toch wel een prioriteit gemaakt van cultureel ondernemerschap en faciliteiten voor aanvullende financiering of de instrumenten daartoe. Ik denk dat het goed is om op het einde van de legislatuur eens terug te kijken op de realisaties.

Kunstenloket hebben we omgevormd tot een breed Cultuurloket voor eerstelijnsadvies, vooral met het oog op de begeleiding van ondernemerschap en van de zakelijke kant van cultuurorganisaties. Er kwam ook een verbreding van de dienstverlening, niet enkel voor de kunsten, maar cross-sectoraal, over het hele cultuurveld. Dit werd vastgelegd in de nieuwe beheersovereenkomst en daarvoor heeft de Vlaamse Regering ook fors meer middelen vrijgemaakt.

Het eerste inloopjaar is zo goed als achter de rug en eergisteren was er een bijeenkomst om de eerste verjaardag van het Cultuurloket te vieren. Het lijkt me goed om dat eens te evalueren. Ondertussen heb ik het antwoord gekregen op mijn schriftelijke vraag hierover en ik heb het met veel aandacht gelezen.

Naast de omvorming van Kunstenloket naar Cultuurloket hebben we ook de Cultuurbank opgericht, waarmee we de mogelijkheid bieden om microkredieten aan te vragen. In de nieuwe beheersovereenkomst met de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) werd eveneens aandacht geschonken aan kredieten voor de creatieve sector en werd de Kunstkoopregeling een feit. Ik denk dat we daarmee de nodige faciliteiten geboden hebben. De uitrol ervan zal een zaak zijn voor de toekomst.

We hebben verder ook de taxshelter voor podiumkunsten ingevoerd. Daar hebben we vorige week nog over gedebatteerd. We hebben 'Het Atelier', een project dat gedurende een aantal jaar kunstenorganisaties intensief begeleidt bij de zoektocht naar alternatieve financieringsvormen. Op dit moment loopt er overigens een onderzoek over ondernemen in de Vlaamse cultuursector met de Universiteit Antwerpen en IDEA Consult. De resultaten daarvan zouden voorgesteld zijn tijdens de eerdergenoemde feestelijke viering van 1 jaar Cultuurloket op 26 maart.

– Bart Caron treedt als voorzitter op.

Daarnaast hebben we de cultureelerfgoedsector natuurlijk een aantal kansen en mogelijkheden geboden.

Welke positieve resultaten op het terrein kan Cultuurloket al voorleggen?

Hoe verloopt de samenwerking met Flanders District of Creativity (Flanders DC), PMV en SCWITCH?

Hoe verloopt de verbreding van de dienstverlening van Cultuurloket en de cross-sectorale samenwerking, onder andere met de erfgoedsector en de sector van het sociaal-cultureel werk? Voor die sectoren is dit toch allemaal nieuw ten opzichte van het vroegere Kunstenloket.

Hoe evalueert u het project 'Het Atelier' ?

Hebt u reeds zicht op de resultaten van het onderzoek van de Universiteit Antwerpen en IDEA Consult? Zijn daar al conclusies uit getrokken die belangrijk kunnen zijn voor de toekomst?

Ziet u ten slotte nog hiaten die we met extra initiatieven moeten verhelpen, zodat de brede cultuursector nog meer ondernemersvriendelijk wordt?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Wat uw eerste hoofdvraag betreft, weet u dat Cultuurloket het resultaat is van de omvorming van Kunstenloket naar een cultuurbreed aanspreekpunt voor alle facetten van cultureel ondernemerschap en aanvullende financiering. De werking van Cultuurloket krijgt in vergelijking met Kunstenloket andere accenten. Naast werken in cultuur, wordt meer dan voorheen ingezet op ondernemen in cultuur en de financiering ervan.

Er zijn duidelijk positieve resultaten te zien op het terrein. Cultuurloket heeft ingezet op een regionaal gespreid aanbod en doet dat met een netwerk van freelancers die voor eerstelijnsadvies zorgen. De regionale werking wordt vanaf eind maart door drie regiocoördinatoren aangestuurd.

Cultuurloket heeft het aanbod aan opleidingen en publicaties ook aangepast aan de verbrede doelgroep. Voor 2019 zijn er maar liefst 75 opleidingsmomenten voorzien over onder andere de financieringsmix, kasplanning, taxshelter, statuten en vergoedingen, de auteursrechten en de nieuwe vennootschapswetgeving.

Daarnaast wordt de opleiding 'Ondernemen in Cultuur' tweemaal per jaar georganiseerd. Cultuurloket zorgt eveneens voor diverse publicaties die de adviesverstrekking en het opleidingsaanbod versterken.

Ook intern binnen Cultuurloket zijn veel aanpassingen gebeurd die de brede cultuursector ten goede komen. De nieuwe kantoren op de tweede verdieping van het Kaaithheater kunnen veel meer publieksmomenten en consultaties huisvesten. De nieuwe huisstijl en branding, die u ongetwijfeld op social media hebt opmerkt, zijn een feit. De zichtbaarheid is dus duidelijk groter geworden.

Cultuurloket speelt ook een belangrijke rol in de toeleiding naar en de begeleiding van de Cultuurkredieten die door Hefboom worden aangeboden. De Cultuurkredieten worden in de markt gezet als een op zichzelf staand merk. Dat betekent een eigen logo, huisstijl, website en domeinnaam. De website cultuurkrediet.be ging live op het evenement dat Cultuurloket deze week nog in Kanal in Brussel organiseerde.

Met Hefboom heeft Cultuurloket ook een infosessie 'Financieringsmix' en een infosessie 'Kasplanning' uitgewerkt. Zo faciliteert Cultuurloket een gemakkelijke overgang van financieringsvragen naar Hefboom.

De transitie van Cultuurloket is nog niet volledig afgerond. Het gaat dan ook om een ingrijpende wijziging. De nieuwe ploeg is nog niet volledig samengesteld, maar toch bijna. Zo evolueert in 2019 het personeelsbestand van 7,8 voltijds equivalenten naar 11,9 voltijds equivalenten. De eerstelijnsdienstverlening gebeurt op dit moment door 8 freelancers. Dat aantal wordt verder opgetrokken tot 15 freelancers, die regionaal gespreid advies zullen verlenen. In de tweede lijn heeft Cultuurloket een netwerk van 65 freelancers. De bedoeling is om dat aantal uit te breiden tot 100 mensen. De oplevering van de nieuwe website is voor de zomer voorzien.

De synergie en afstemming met Flanders DC, PMV en Switch blijft een prioriteit. Het is reeds zo dat zowel Switch als Flanders DC in de stuurgroep zetelde van

het onderzoek 'Ondernemerschap in Cultuur', dat in opdracht van Cultuurloket door Universiteit Antwerpen (UAntwerpen) en IDEA Consult werd gevoerd.

Over Flanders District of Creativity (Flanders DC) kan ik stellen dat zij een logische partner zijn van Cultuurloket. Met Flanders DC vonden tussen de consultants regelmatig gesprekken plaats om een gemeenschappelijke basis voor het bespreken van cases te vinden. Verder organiseert Cultuurloket samen met Flanders DC een gezamenlijke opleiding voor cijferberoepen. Ook voor auteursrecht, merkenrecht, ideeënontwikkeling en bescherming werd in februari 2019 een gezamenlijke opleiding georganiseerd.

Net zoals met Flanders DC vonden ook met Switch verschillende gesprekken plaats om een concrete samenwerking vorm te geven.

Tussen Cultuurloket en PMV zijn er al langer banden. Als het nodig en zinvol was, heeft Cultuurloket doorverwezen naar de financieringsmogelijkheden bij PMV, en zij zullen dat ook blijven doen. De doelgroep van PMV sluit iets minder aan bij die van Cultuurloket omdat de doelgroep in hoge mate op zoek is naar micro-kredieten.

Het is vanzelfsprekend dat Cultuurloket aan kennisopbouw moet doen in de nieuwe sectoren, en dan specifiek in de cultureel-erfgoedsector en het sociaal-cultureel werk. Zo zetelen de intermediairs uit de nieuwe sectoren ook allemaal in het hogervermelde onderzoek van Cultuurloket. Het is zonder meer een goede zaak dat alle partners uit het ecosysteem bij de werking betrokken worden.

Voor de cultureel-erfgoedsector kan ik specifiek vermelden dat Cultuurloket voor het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed FARO een opleiding 'Werken in erfgoed' heeft verzorgd. Voor de sector van het sociaal-cultureel werk wil ik erop wijzen dat met het Steunpunt voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk (SoCiuS) en met Switch gesprekken lopen over een goede modus operandi. Zo probeert Cultuurloket een aanbod uit te werken dat versterkend en niet overlappend is.

Het Atelier beschouw ik als een succesvol en inspirerend project. Meer dan tachtig culturele organisaties, zowel grote als kleine spelers, hebben deelgenomen aan het eerste jaar van Het Atelier. Die respons was veel groter dan wij hadden durven te hopen of dromen. Door de maandelijkse vormingsdagen was ik ervan getuige dat de behoefte aan kennis en ervaring over 'friendraising' reëel aanwezig is in de Vlaamse cultuursector, maar besef ik ook dat daar nog een stuk niet-aangeboord potentieel ligt. Ik besef wel dat het voor kleine spelers een lastiger verhaal kan zijn dan voor de grotere. Ook voor de 'kleintjes' is er echter voldoende aandacht binnen het vormingstraject. Ze hebben vaak veel meer troeven dan ze beseffen.

Onder het motto 'Maak van geven een kunst' werd het eerste vormingsjaar afgerond met een reclamespot op maat van elke deelnemende organisatie die dat wenste. Op die manier wilde ik de deelnemers nog een hart onder de riem steken door hen die mogelijkheid aan te bieden.

Individueel is een professionele spot vaak moeilijker betaalbaar of soms zelfs onhaalbaar. De campagne bestaat, zoals u gezien hebt, uit een algemene spot over het belang van cultuur, telkens gevolgd door een concrete oproep van elke afzonderlijke organisatie om haar persoonlijke droom verder te kunnen realiseren. 2019 is het tweede jaar van de driejarige vorming. Een tiental organisaties wordt nu intensiever begeleid, maar de andere deelnemers kunnen het traject via een blog en masterclasses wel nog blijven volgen.

U vroeg ook naar het onderzoek van de Universiteit Antwerpen en IDEA Consult. Het finale onderzoeksrapport wordt eind april van dit jaar opgeleverd, maar

tijdens het event van Cultuurloket, eerder deze week, werden de voorlopige resultaten al toegelicht. De onderzoeksvraag luidde: 'Welke kennis en competenties inzake ondernemerschap zijn vandaag aanwezig in de cultuursector in Vlaanderen en Brussel?' De belangrijkste vaststellingen zijn de volgende. Ten eerste: er is een ondernemende houding aanwezig in de cultuursector en die verschilt niet tussen de deelsectoren of tussen individuen en organisaties. Het onderzoek focust op ondernemerschap als houding en niet op eigenaarschap. Daarbij baseert men zich op de concepten van professor Saras Sarasvathy. Zij heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar ondernemerschap in profitsectoren in de VS en onderscheidt vijf principes in de zogenaamde 'effectuation logic'. Zoals de term aangeeft, is dat een uitvoeringsgerichte logica, die typisch is voor start-ups en ondernemers. Die logica blijkt sterk aanwezig te zijn in de Vlaamse cultuursector.

Tweede vaststelling: de sector definieert groei in de eerste plaats als het creëren van een grotere maatschappelijke meerwaarde en het leveren van een betere kwaliteit. Zowel individuen als organisaties vinden dat belangrijker dan financiële groei, maar de belangrijkste groeibelemmeringen blijken dan wel financieel van aard, om die meerwaarde en kwaliteit te kunnen realiseren. Het is dus wel met elkaar verbonden. De meerderheid van de respondenten geeft aan dat de financiering of de toegang tot financiering en het gebrek aan zakelijke kennis, vooral in de start-upfase, wel degelijk een belemmering zijn voor de groei. Uit de resultaten blijkt dat toegang tot klassieke financiering via banken erg weinig gebruikt wordt en dat andere vormen van aanvullende financiering nog maar beperkt aangewend worden.

Derde vaststelling: de sector is erg 'vernetwerkt'. Er worden heel veel samenwerkingen aangegaan. Dat is ook een van de principes van de ondernemende houding volgens de 'effectuation logic'. Het blijkt weliswaar zo dat er vooral wordt samengewerkt met partners uit de cultuursector, zowel binnen als buiten de eigen discipline. Cross-sectorale samenwerking met andere sectoren is minder aanwezig. Daar zitten duidelijk nog groeikansen, dat hoef ik u niet te vertellen.

Ik neem aan dat we nog dieper op het rapport kunnen ingaan als de resultaten volledig afgewerkt zijn.

De vier speerpunten van mijn beleid met betrekking tot aanvullende financiering en ondernemerschap werden omgezet in concrete maatregelen, die momenteel worden uitgevoerd en waarvan we ook de eerste resultaten zien binnenkomen, namelijk een Cultuurloket, de Cultuurkredieten, een beleid met betrekking tot cross-sectorale samenwerking en een optimaal fiscaal beleid. Wat we voor de toekomst nodig hebben, zal zeker blijken uit de evaluaties die gepland zijn in alle overeenkomsten die ik afsloot met betrekking tot de vier speerpunten, bijvoorbeeld met Cultuurloket, Hefboom en PMV. Ik verwacht ook dat het eindrapport van het onderzoek door Universiteit Antwerpen en IDEA Consult eveneens duidelijke conclusies en aanbevelingen zal formuleren voor de toekomst.

Ik wil benadrukken dat ik tevreden ben met de stappen die we vanuit de conceptnota naar het terrein hebben kunnen zetten in de voorbije drie jaar. Er is een mooie basis gelegd, die zeker nog verbeterd kan worden en uitgediept moet worden, maar we hebben toch redelijk wat zaken echt kunnen realiseren voor de sector. En het is daarvoor dat we het doen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): In deze legislatuur zijn inderdaad de eerste stappen gezet en zijn de instrumenten gecreëerd om daar nu verder mee aan de slag te gaan. Ik ben er ook van overtuigd dat in een volgende legislatuur de vruchten daarvan zullen worden geplukt. En uiteraard zullen we in de evaluaties zien waar er eventueel nog moet worden bijgestuurd of nog iets extra's gecreëerd.

Er is het Cultuurloket, met de verbreding en de nieuwe manier van werken. Het eerste jaar is de vraag natuurlijk hoe je dat intern organiseert. Dat was een reuzenopdracht, die tot op vandaag lopende is.

Maar de doelstellingen zijn een goede basis.

Kleinere organisaties hebben dat meer nodig omdat er in een grote organisatie soms wel ruimte is om daar personeel voor aan te werven of er een actieplan over te maken. In kleinere organisaties is dat niet zo. De begeleiding is daar dan ook erg belangrijk. Nog belangrijker bijna is dat men kan worden toegeleid naar goede instrumenten voor die organisaties. Het komt er soms op aan te weten welke instrumenten er zijn. Een andere vraag is dan hoe men eraan begint en waar men terecht kan. Als dit voor een deel uit de handen van de organisaties kan worden genomen, dan is dat een goede tool.

Er is minder kennisopbouw bij Cultuurloket voor erfgoed en sociaal-cultureel werk. Ik denk dat er binnen het brede veld wel spelers zijn die daar kennis over hebben. Het is belangrijk dat men daarmee kan samenwerken en vooral goede afspraken kan maken over wat de opdracht is van Cultuurloket en van een andere organisatie. Het is ook belangrijk dat we niet te versnipperd werken en dat het overzicht behouden wordt van wat er allemaal is in de sector is en waar organisaties terechtkunnen.

Het Atelier is een zeer succesvol initiatief. Het is frappant dat tachtig organisaties zich daartoe bereid hebben verklaard. Het is ook goed dat het over drie jaar loopt omdat zoeken naar aanvullende financiering eerst reflectie vraagt binnen de eigen organisatie. Het Atelier begeleidt dit zeer goed. Eigenlijk bevestigt dit ook het voorlopige resultaat van het onderzoek: dat er wel degelijk een ondernemende houding aanwezig is binnen de culturele organisaties en dat er ook geen verschillen zijn tussen de deelsectoren. Men is wel zoekende hoe men eraan moet beginnen. Het Atelier speelt daar op in.

Het is belangrijk om in een volgende legislatuur aan de hand van het eindrapport een nieuw debat te houden. Via de evaluaties in de verschillende beheers-overeenkomsten met de spelers kunnen we bekijken hoe we daar in de toekomst verder mee omgaan. Hopelijk kunnen we daar echt positieve resultaten mee boeken. De mentaliteit in de organisaties is tijdens die afgelopen vijf jaar enorm geëvolueerd in positieve zin.

Bart Caron (Groen): Ik heb mij maandag op het laatste moment moeten verontschuldigen op de presentatie van de studie. Ik ben wel nieuwsgierig om die te lezen. Ik weet niet wanneer het document publiek beschikbaar zal zijn. *(Opmerkingen van minister Sven Gatz)*

Eind april? Goed.

Het goede nieuws is, zoals mevrouw Coudyser zei, dat er een sterke mate van ondernemerschapsgaest aanwezig is in de culturele sector. Ik wist dat al lang, maar goed. Het is altijd goed als dit wetenschappelijk wordt bekrachtigd.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Wat betreft dat laatste, schijnt u daar disproportioneel veel aandacht aan te hechten. Uiteraard is ondernemerschap altijd in de sector aanwezig geweest. Als de minister zegt dat ze ondernemender moeten of kunnen worden, dan is het precies of ze dat niet zijn. Natuurlijk zijn ze dat al. Wij willen alleen nog meer tools aanreiken om er meer uit te halen. Die dialoog is ook opgebouwd met de sector. Het is zeker geen vermaning of een aansporing. We geven aan dat er bijkomende kansen zijn, die niet altijd eenvoudig zijn maar ze zijn er wel.

We hebben met de sector een aangenaam traject kunnen afleggen. Neem nu Het Atelier. Ik had op voorhand gedacht dat er een respons zou zijn geweest van tien tot vijftien organisaties. Het waren er tachtig, eigenlijk te veel.

Dit betekent niet dat we wondermiddelen aanbieden maar dat er nood is om de horizon nog te verbreden. Nogmaals, dat gaat niet over de minister of het beleid of de commissie. Hoe meer kansen we voor de sector kunnen creëren, hoe beter.

De voorzitter: Het is niet aan mij om te reageren, maar daar ben ik het mee eens.

Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We moeten inderdaad bekijken hoe men kan leren vanuit andere beleidsdomeinen, zoals Toerisme. Ook daar speelt innovatie in de economische sectoren omdat startups vaak met dezelfde problematieken kampen. Ik denk dat we van elkaar kunnen leren en dat we in de toekomst moeten bekijken hoe we het crosssectorale, niet binnen de cultuursector maar naar andere sectoren, kunnen versterken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de erkenning van Aalst Carnaval als immaterieel cultureel erfgoed – 891 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, als een Dendermondenaar het over Aalst heeft, is dat uniek. Neen, helemaal niet. De twee steden zouden een rivaliteit onderhouden die ook een voor een deel immaterieel erfgoed is. Maar de rivaliteit is natuurlijk ook gebaseerd op respect voor elkaars tradities en elkaars erfgoed, wat we ten eerste appreciëren.

Aalst Carnaval is weer eens in het nieuws geweest. Vorig jaar of twee jaar geleden was dat ook het geval. Er verschijnt dan een foto. Wij kunnen allemaal Aalst Carnaval kaderen maar die foto's worden opgepikt door andere landen en verschijnen daar ook, maar zonder de nodige kadering, zonder de nodige commentaar, zonder de nodige reflectie. Dat gebeurt vaak. Dan krijg je daar bijna een ander beeld van.

Aalst Carnaval is een driedaags feest, een reuze feest, met veel volk en prachtige wagens. Daar wordt heel hard aan gewerkt door een heleboel vrijwilligers. Het is ook gemeenschapsvormend. Carnaval is ook gemeenschapsvormend in andere steden, ook in mijn eigen stad trouwens. Het werd in 2010 toegevoegd aan de 'Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid' van de UNESCO.

Dan wil ik het hebben over de wagens en één specifieke wagen waarop een aantal karikaturen werden opgesteld. Inderdaad, als je daar een foto van neemt en je plaatst die apart en je laat die zien aan iemand die totaal geen benul heeft van wat carnaval inhoudt en hoe het wordt gevierd, dan krijg je daar een ander idee van. Dat is gebeurd. Er zijn hier en daar ook klachten ingediend. We lezen dat er in de Verenigde Staten een petitie zou gestart zijn om de UNESCO te vragen om Aalst Carnaval van die lijst te halen.

Minister, hoe ernstig zijn de dreigingen om Aalst Carnaval uit de 'Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid' van de UNESCO te halen? Welke procedure moet daarvoor worden doorlopen? U hebt het reeds in de pers aangekondigd, maar u bent een beetje onze ambassadeur voor Vlaamse cultuur en ook voor ons prachtig immaterieel cultureel erfgoed. U bent dan ook onze pleitbezorger, onze advocaat en onze promotor om het nodige weerwerk te bieden en dit te kunnen kaderen ten aanzien van de wereld. Kunt u als minister een weerwoord bieden tegen deze vraag? Welke initiatieven kunt u en zult u ondernemen om dit waardevol immaterieel cultureel erfgoed te beschermen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Dank u wel voor de vraag waarvan ik, zoals u gemerkt hebt, de laatste weken enige afstand genomen heb om niet te veel verward te raken in de instantproblematiek. Maar de vragen zijn pertinent. Ik denk dat we ze nu even moeten bekijken om te zien wat we kunnen doen.

Uw eerste vraag: hoe ernstig zijn de dreigingen dat het carnaval van Aalst als immaterieel erfgoed van de representatieve lijst van de UNESCO wordt geschrapt? Er is binnen de UNESCO al enige tijd een discussie gaande over het behandelen van klachten rond elementen uit de representatieve lijst binnen de UNESCO-conventie 2003 voor het borgen van immaterieel erfgoed. Ik bedoel dan klachten in het algemeen, niet alleen met betrekking tot deze casussen.

Op het Intergouvernementeel Comité vorig jaar in Mauritius stond het op de agenda, als punt 9: 'Issues concerning the follow-up of inscribed elements on the Lists of the Convention Decision'. Er werd een interessant document besproken, dat beschikbaar is op de UNESCO-website. Hieruit blijkt dat er momenteel geen regeling is: momenteel bestaat er geen procedure om elementen bij wijze van sanctie van de representatieve lijst te halen. Dat is niet uitgewerkt in de tekst van de conventie 2003 en ook niet in de operationele richtlijnen – bij ons vergelijkbaar met uitvoeringsbesluiten bij decreten – die al bestaan sedert 2008 en om de twee jaar kunnen worden aangepast, en ook vaak worden aangepast, tijdens een algemene vergadering van alle lidstaten die de conventie geratificeerd hebben. De meest recente versie dateert van 2018 en de volgende aanpassing gebeurt in de zomer van 2020. Strikt genomen is er dus momenteel geen procedure. Eerst moeten, op voorstel van het comité, de spelregels worden aangepast en moet een procedure voorzien worden.

Maar hoewel er geen formele procedure is, is er op dit moment wel een dreiging tot schrapping: vorige week kwam het Bureau van de UNESCO-conventie 2003 samen en verschillende landen uitten er hun onbegrip en verontwaardiging ten opzichte van de praalwagen van de groep de Vismoolj'n en de karikaturen van joodse mensen en het feit dat Aalst Carnaval ook de voorbije jaren al voor commotie zorgde. U verwees er al naar in uw vraag. Daarom vroeg het Bureau aan het secretariaat van de UNESCO om de kwestie te agenderen op het eerstvolgende comité, dat plaatsvindt van 9 tot 14 december – dat duurt dus nog wel even – in Bogota, Colombia. Hoewel er geen procedure is, werd de mogelijkheid van schrappen inderdaad al geopend. Het is dus afwachten tot december wat het Intergouvernementeel Comité van de UNESCO-conventie 2003 voor het borgen van immaterieel erfgoed zal beslissen.

In elk geval, als het tot een procedure of een schrapping komt, zou rekening moeten worden gehouden met de andere artikels en bepalingen van de UNESCO-conventie 2003, de operationele richtlijnen en de twaalf ethische principes. Ik kom daar straks nog op terug. Daarbij is enerzijds het respecteren van de soevereiniteit van de betrokken lidstaat – en dus het actief betrekken daarvan – en anderzijds het betrekken van gemeenschappen, groepen en individuen, zoals bepaald door het cruciale artikel 15 van de conventie, belangrijk.

Nu we weten dat een eventuele schrapping op de agenda staat van het comité in december, zal ik uiteraard de administratie vragen om gesprekken op te starten met de stad Aalst en de betrokken erfgoedgemeenschappen, en daar ook de Vlaamse UNESCO-commissie bij te betrekken. De bedoeling is om adviezen en opties te geven over vervolgstappen en na te gaan waar Aalst zelf naartoe wil. Met andere woorden: ik zal de bemiddelingsrol voluit op mij nemen om te zien waartoe we kunnen komen. Er werden ook al een aantal andere zaken opgestart in en rond het Aalsterse.

Uw tweede vraag: kunnen we een weerwoord bieden? Op 6 maart heeft de UNESCO een persbericht verspreid over deze kwestie, waarin de organisatie de Belgische autoriteiten oproept tot een reactie. De UNESCO werkt als multilaterale organisatie immers via lidstaten. De Permanente Vertegenwoordiging van België bij de UNESCO bereidt momenteel deze reactie voor. Vanuit de Vlaamse overheid heeft de administratie hierbij vanzelfsprekend input gegeven, die ik hierbij even parafraseer.

De Vlaamse overheid betreurt dat groepen en individuen uit de joodse gemeenschap zich gekwetst voelen. Aalst Carnaval werd bij de plaatsing op de UNESCO-representatieve lijst in 2010 onder meer beschreven als "a ceremony marked by ridicule of the city's actual politicians" en "the ancient carnival's collective laughter and slightly subversive atmosphere celebrate the unity of Aalst".

In 2013 was er ook al een incident, waarbij de Vlaamse overheid toen ook wees op de specifieke context van carnaval, als omkeringsritueel waarbij maatschappelijke rollen worden omgedraaid en normen over gewenst gedrag worden opgeschort. Dit element willen we ook nu aanstippen, niet om de karikaturale voorstelling van joodse mensen te verschonen, maar omdat het gebruik van groteske beelden en burleske stereotiepe uitvergrotingen onlosmakelijk verbonden zijn met de traditie van carnaval.

Los van deze specifieke context kunnen beelden die zonder enige duiding verschijnen in de media uiteraard als choquerend worden ervaren.

In lijn met de uitgangspunten van de UNESCO-conventie 2003 spelen de plaatselijke carnavalsverenigingen een centrale rol in het laten leven van het erfgoed. Tussenkomen van een overheid in deze traditie is niet evident. Dat geldt trouwens voor het cultuurbeleid in het algemeen. Dat is belangrijk voor het verslag. Aansluitend bij de geest van de conventie, ligt het laatste woord bij de gemeenschappen en de groepen.

Maar uiteraard kan zelfs het specifieke karakter van carnaval geen excuus zijn voor discriminatie of onverdraagzaamheid. Het spanningsveld tussen een bepaalde traditie en hoe anderen in de samenleving dat ervaren, speelt ook bij andere elementen van immaterieel erfgoed. De Vlaamse overheid is zich daar, in een veranderende samenleving die mede onder invloed van sociale media wordt gekenmerkt door een steeds groeiende polarisering, van bewust.

Daarom riep ik dit jaar in het kader van de actualisering van het beleid rond immaterieel erfgoed een 'Verklaring van Ethische Principes' in het leven. Herinner u wat we in het decreet Sociaal-cultureel werk schreven, het is mutatis mutandis vergelijkbaar. Deze verklaring moet officieel onderschreven worden door erfgoedgemeenschappen die hun element willen laten opnemen op de Inventaris Vlaanderen. Dat gaat alleen voor binnenlands gebruik. Willen ze dit niet, dan is er voor hen geen plaats op de Inventaris Vlaanderen. Ook elementen die nu reeds op de inventaris staan, zullen dit moeten onderschrijven, dus ook Aalst Carnaval.

In het geval van Aalst Carnaval is vooral punt 7 van toepassing: "Alle immaterieel cultureel erfgoed, dus ook erfgoed dat controversieel bevonden wordt, wordt benaderd in een sfeer van onderling respect en dialoog, dat wil zeggen vanuit

respect voor de diversiteit van immaterieel cultureel erfgoed en voor de betrokkenen, maar net zozeer ook met respect voor anderen die dit erfgoed niet beleven of daar bezwaren tegen maken.”

U hoort het, dat is allemaal nogal algemeen geformuleerd en wil vooral de bespreekbaarheid vergroten. Het zijn niet echt gesloten principes. Het gaat er vooral om dat de carnavalsgemeenschap beseft dat, hoewel de traditie moet kunnen worden beleefd, anderen er aanstoot kunnen aan nemen of gekwetst door kunnen worden, en dat ze bereid zijn om hierover in dialoog te gaan. Verder gaat het op dit ogenblik niet, en dat hoeft of kan voor mij ook niet verder te gaan. Het blijft dus een spanningsveld en een maatschappelijk debat.

De Vlaamse overheid is blij met de bereidheid van het Interfederaal Gelijkekansencentrum Unia, dat een bemiddeling wil opzetten. Ik bedacht dat het feit dat de directeur van Unia van Aalst is, deze keer een goede zaak is. (*Opmerkingen van Marius Meremans*)

Ze ziet hierbij ook een rol voor Werkplaats Immaterieel Erfgoed vzw, de organisatie die in Vlaanderen de cultureel-erfgoedzorg opneemt voor het immaterieel erfgoed, om de gesprekken te volgen en het erfgoedaspect hierbij, én de UNESCO-erkenning.

Ik heb op uw laatste vraag deels al geantwoord. De administratie heeft gezorgd voor input vanuit Vlaanderen voor een gecoördineerd Belgisch antwoord aan de UNESCO via Buitenlandse Zaken, waarbij ze de specifieke context van Aalst hebben geduid als een traditie waarbij met alles en iedereen wordt gespot. Er werd ook duidelijk verwezen naar de centrale rol van de erfgoedgemeenschap, die groot is binnen deze UNESCO-conventie. Aan de andere kant zie ik ook wel het spanningsveld tussen een bepaalde traditie, die beleefd moet kunnen worden, en hoe anderen in de samenleving dat ervaren. Vandaar mijn beleidskeuze om in de toekomst sterker in te zetten op ethiek, in de brede zin van het woord, zonder erfgoedgemeenschappen beperkingen te willen opleggen – dat wil ik nog eens benadrukken –, maar vooral door op te roepen tot dialoog.

Moraal van het verhaal: ik denk dat we de zaak wat moeten opentrekken. De fameuze foto in de media van de recyclage van koppen en poppen wegens de hoge kostprijs toont aan dat – ik wik mijn woorden – er niet noodzakelijk, en volgens mij géén, kwaad opzet in het spel was. Men zag daar een ridder, met bepaalde uiterlijke kenmerken, en een jaar later werd die kop gerecycleerd in de vorm van een orthodoxe jood. Uiteraard kan men daar bepaalde gevolgtrekkingen aan koppelen. Maar Aalst Carnaval uitleggen aan de rest van de wereld is een fulltime bezigheid. (*Gelach*)

We zullen nu zien of deze niet-vergoeljkende maar wel contextualiserende elementen de spanning wat kunnen doen zakken. Dat is de vraag. Ik heb – zoals u wel gemerkt hebt – ook uit Aalst signalen opgevangen. Ik denk dat men op dit ogenblik nog altijd graag op die lijst wil blijven staan. We moeten ons ervoor inspannen dat dat kan. Ik denk dat Aalst Carnaval ook zonder een plaats op die lijst zal blijven bestaan. Omdat het een erfgoedgemeenschap is die leeft met een kloppend hart. Daar gaat het natuurlijk om.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik denk dat u me een bevredigend antwoord hebt gegeven, althans voor een stuk. Uw rol hierin is duidelijk en ik apprecieer de rol die u wilt opnemen.

U hebt trouwens gelijk. Carnavalsgroepen zeggen: 'Wij doen ons ding en wij doen dat naar eigen goeddunken, zoals we het altijd gedaan hebben. Niemand zal ons

de les spelen.’ Dat vind ik correct. Het spanningsveld is natuurlijk de veranderende samenleving, waarin het ene of het andere niet langer mag. Maar wat is nu net het unieke aan immaterieel erfgoed? Net het feit dat het erfgoed is en dat het al eeuwenlang plaatsvindt. Men spreekt nu over de veranderende samenleving, maar de wereld verandert al zeshonderd jaar lang onophoudelijk.

Ik ben voor dialoog en ik ben het er volop mee eens dat we sommige dingen aan mensen moeten uitleggen en dat we de dingen moeten contextualiseren. Dialoog mag er echter niet toe leiden dat we zaken veranderen omdat er anders gevolgen kunnen zijn. Dat mag het niet worden, en dat is enigszins mijn vrees.

Als bepaalde zaken organisch groeien, door evolutie, dan heb ik er geen problemen mee, maar ik heb er wel een probleem mee als men plotseling zegt dat bepaalde zaken niet meer kunnen en alles daarom moet veranderen. Dan is er geen sprake van een organische groei. Ik maak even een andere vergelijking: in 2020 zal het hoogtepunt van het Vlaamse toeristische jaar ongetwijfeld de Ros Beiaardomnegang in Dendermonde zijn. Daar bestaat geen twijfel over. Op dat Ros Beiaard zitten echter vier broers, vier jongens geboren en getogen in Dendermonde. Stel je eens voor dat iemand zou komen zeggen dat dat discriminerend is tegenover meisjes. Dat is maar een voorbeeld, maar met zulke zaken raak je aan de ziel van mensen en raak je aan zaken waarmee ze zijn opgegroeid en die ze kennen. Dat is ook erfgoed.

Ik ben dus voor dialoog en voor contextualisering, maar dialoog mag er niet toe leiden dat we plotseling zaken gaan veranderen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik denk dat de discussie op dit ogenblik op een goede manier gevoerd wordt. U ziet dat alle politieke partijen uiteenlopend reageren. De burgemeesters van Aalst en Antwerpen hadden hier bijvoorbeeld niet hetzelfde standpunt over.

Het is op zich goed dat hier een maatschappelijk debat over ontstaat. Het zal een opdracht blijven om het heel specifieke karakter van Aalst Carnaval, waar inderdaad letterlijk met alles en iedereen gelachen mag worden, uit te leggen aan derden en om na te gaan of daar al dan niet plaats voor is in een wereld die steeds gevoeliger wordt – dat is een andere benaming voor het aspect veranderende samenleving. Ik heb u aangegeven wat wij gaan doen. laten we dat nu op een rustige manier doen. We hebben daar voldoende tijd voor.

Ik ben trouwens niet voldoende geïnformeerd over eventuele andere klachten in andere delen van de wereld over immaterieel erfgoed en hoe daarmee wordt omgegaan binnen de UNESCO. We zullen daar via de administratie en de permanente vertegenwoordiging een beter zicht op proberen te krijgen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik denk dat u inderdaad de juiste weg bewandelt en dat er voldoende tijd is. De volgende winter staat nog niet voor de deur. We zullen het rustig moeten bekijken, en dat zonder schroom of vrees.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het nieuwe Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
– 898 (2018-2019)**

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Op dinsdag 12 maart 2019 konden we in De Standaard lezen dat de bouw van het nieuwe Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) uitgesteld wordt tot 2021. Hierdoor zal ook de geplande opening opschuiven van 2024 naar 2026.

Het M HKA, dat momenteel op de hoek van de Leuvensestraat en de Waalsekaai ligt, wil verhuizen naar het pand van het vroegere Hof van Beroep. Deze verhuizing zou een van de oorzaken zijn van de vertraging. Het Hof van Beroep kan pas verhuizen als het in het oude Gerechtshof kan intrekken, maar dit moet nog eerst gerenoveerd worden.

De vertraging die het M HKA oploopt, doet ons denken aan de uitgestelde heropening van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA). Op 13 december 2018 stelde ik in de commissie hierover een vraag. Ik heb toen ook gepolst naar de situatie van het M HKA en ik wilde weten welke lessen u uit het renovatiedossier van het KMSKA trok voor andere projecten.

De opvallendste uitspraak die u toen deed, was wel de volgende. Ik citeer: "Ik ben wel, misschien te laat, tot de vaststelling gekomen – ik doe dat ook in naam van de bevoegde diensten – dat wij in feite niet uitgerust zijn om werven van deze omvang vanuit Cultuur te begeleiden. Concreet doet het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) zijn uiterste best, maar het is maar uitgerust om niet al te complexe werven te begeleiden tot 10 of 15 miljoen euro – als ik er een bedrag op zou mogen plakken. Dat is de kennis en de expertise die ze hebben, maar eenmaal het daar boven gaat, wordt het moeilijk."

U gaf tegelijk ook aan dat het M HKA zich aankondigde als een dossier van dezelfde orde als het KMSKA en dat u samen met de Vlaamse Regering op zoek moest gaan naar oplossingen. Ook gaf u aan dat er bijkomende studies bezig waren voor het M HKA over de ondergrond.

Het KMSKA en het M HKA zijn twee belangrijke cultuurtempels in Vlaanderen. Het zou dan ook een jammere zaak zijn indien het bouwdossier van het M HKA op dezelfde moeizame weg belandt als het KMSKA. Daarom wil ik u graag de volgende vragen stellen.

Wie is verantwoordelijk voor de planning, de timing en de coördinatie van de dossiers van het oude Gerechtshof, het Hof van Beroep en het M HKA? Ik vermoed dat dat telkens een andere instantie is en dat afstemming nodig zal zijn.

Tijdens de commissie van 13 december 2018 gaf u aan dat u samen met de Vlaamse Regering op zoek ging naar oplossingen voor werven zoals deze. Hebt u dat ondertussen gedaan? Is er al een grondige evaluatie gebeurd van projecten zoals deze?

Wat hebben de studies uitgewezen over de ondergrond van de nieuwe locatie van het M HKA?

Zijn er, behalve de timingproblemen en de mogelijk problemen met de ondergrond, nog andere problemen die zich voordoen voor de bouw van het nieuwe M HKA?

Wat is het begrote budget voor de realisatie van het M HKA? Ziet het ernaar uit dat het oorspronkelijke budget zal kunnen aangehouden worden in het licht van de vertraging en van allicht nog andere factoren? Zo ja, hoeveel bedraagt de huidige raming?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Op 20 juli 2018 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring voor de locatie van het huidige Hof van Beroep als site voor het toekomstige Vlaamse Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, het huidige M HKA.

Tevens gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring voor de keuze van de Open Oproep voor de aanstelling van een ontwerpteam voor de bouw van dit nieuwe museum. In deze context gaf zij mij als bevoegd minister een mandaat om deze procedure te laten opstarten en hiervoor een definitief projectdossier en projectbudget te laten opmaken.

Aansluitend op deze beslissing werd een projectmanagementstructuur uitgewerkt tussen het departement dat optreedt als bouwheer, het Agentschap Facilitair Bedrijf dat werd ingeschakeld als mandataris van het departement, het M HKA als gebruiker en de Vlaamse Bouwmeester en zijn team als regisseur van de Open Oproep.

Belangrijk hierbij is de rol van de stuurgroep. Die is verantwoordelijk voor de sturing en het management van het project. De stuurgroep rapporteert ook periodiek over de voortgang van het project. De stuurgroep is bijgevolg verantwoordelijk voor het welslagen van het project en heeft in deze context onder meer als taak om de totale planning van het bouwproject mee te bewaken.

Wat de concrete timing van het bouwproject betreft, werd in februari van dit jaar de Open Oproep in het kader van de ontwerp- en studieopdracht voor het nieuwe museum gepubliceerd. Deze procedure bestaat uit twee fasen, namelijk een selectie- en een gunningsfase. Na de selectie van vijf kandidaat-ontwerpteams door een selectiecommissie, zullen deze ontwerpteams in juni van dit jaar van start gaan met de opmaak van hun ontwerp.

Na het doorlopen van de gunningsfase zal de nieuwe Vlaamse Regering volgens de huidige planning in februari 2020 het gunningsvoorstel voor het winnende wedstrijdontwerp goedkeuren.

Aansluitend zal het winnende ontwerpbureau van start gaan met zijn studieopdracht. Gelet op de omvang van de opdracht, wordt verwacht dat de studiefase tot maart 2022 zal lopen. Vervolgens zal in april 2022 de aanbestedingsprocedure van de bouwwerken worden opgestart, waarna begin 2023 zal worden overgegaan tot de gunning van de betreffende opdracht.

Wat de opstart van de eigenlijke bouwwerken betreft, is er inderdaad een link met de verhuis van het hof van beroep naar het oude gerechtsgebouw op de Britselei. Het klopt dat het oude gerechtsgebouw nog verder dient te worden gerenoveerd voordat de verhuizing kan plaatsvinden. In augustus 2018 vernam het departement van de federale overheidsdienst Regie der Gebouwen, die bevoegd is voor de coördinatie en de planning van dit bouwdoosier, dat de renovatiewerken gepland stonden voor begin 2019 en dat ze tot 2022 zouden duren, waarna het hof van beroep eind 2022, begin 2023 zou verhuizen.

Recent was er de communicatie dat de bouwwerken dit najaar zouden starten. Rekening houdend met de vooropgestelde duurtijd van de bouwwerken, zou een verhuizing van het hof van beroep vervolgens in de eerste helft van 2023 kunnen plaatsvinden. Die indicatieve timing werd bevestigd door de Regie der Gebouwen. Indien de Regie der Gebouwen haar planning aanhoudt, zullen de bouwwerken voor het nieuwe museum in het najaar van 2023 van start kunnen gaan. Momenteel wordt verwacht dat de uitvoering van de eigenlijke bouwwerken in totaal drie jaar in beslag zal nemen, waarna aansluitend de werken met betrekking tot de scenografie en de verhuizing van het museum zullen plaatsvinden. Het museum zal dan, als men al die termijnen optelt, in de tweede helft van 2027 kunnen openen. Die timing, met 2027 als openingsjaar, is tot op heden steeds naar voren geschoven door het Agentschap Facilitair Bedrijf, in samenspraak met ons departement. Wat dat betreft, is er dus vanuit de beide administraties nooit een vroegere openingsdatum vooropgesteld.

Vervolgens vroeg u naar een grondige evaluatie met betrekking tot de grote projecten die wij als administratie en als Vlaamse overheid al dan niet aankunnen. Ik heb daarvoor nog niet samengezeten met de Vlaamse Regering, wel heb ik teruggekoppeld met het departement, omdat mij dat de eerste gerede partij leek. Daarin is, zoals u weet, het Fonds Culturele Infrastructuur ingebed. Het ging meer bepaald over de mogelijkheid tot het aanstellen van een externe consultant om de grote culturele projecten museaal te begeleiden en de werven te coördineren. Vanuit de kant van de gebruiker lijkt het zeker interessant om externe begeleiding in te schakelen om van bij de voorbereiding de noden en het plan van eisen zo goed mogelijk te definiëren. Het is immers voor elk project essentieel te vertrekken vanuit een heldere probleemstelling. Concreet wordt het programma van eisen van het M HKA momenteel bijgestaan door Maarten Van Den Driessche van UGent.

Ook tijdens de uitvoering van het project zelf is het essentieel dat de gebruiker de initieel gedefinieerde noden optimaal bewaakt vanuit zijn specifieke standpunt als gebruiker. Indien de nodige interne expertise bij de gebruiker niet of onvoldoende aanwezig is, kan de gebruiker overwegen die expertise te werven. Een andere mogelijkheid is de keuze voor een externe begeleider, ook tijdens de uitvoering van het project.

In het overleg dat ik met het departement had, heeft het departement toegelicht dat het, in samenwerking met het Agentschap Facilitair Bedrijf, wel degelijk beschikt over voldoende kennis en ervaring voor de opvolging van dergelijke grote infrastructuurwerken. Het departement bevestigt uitdrukkelijk de ambitie om een voortrekkersrol op te nemen om nieuwe culturele infrastructuurprojecten, zoals het M HKA of de Opera van Gent, te begeleiden en tot een goed einde te brengen.

Dan kom ik bij de vraag over de ondergrond van de nieuwe locatie. Uit grondmechanisch onderzoek dat plaatsvond in het kader van de bouw van het huidige hof van beroep begin jaren '70 en dat werd opgenomen in de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV), is gebleken dat er op de site een draagkrachtige grondlaag aanwezig is op een diepte van circa 10 à 12 meter. Om dat te verifiëren, werd door het Agentschap Facilitair Bedrijf aan een studiebureau gevraagd om opnieuw grondmechanisch onderzoek te laten uitvoeren. Het huidige gebouw bevindt zich echter op de restanten van de voormalige sluis die vroeger vanuit de Schelde toegang gaf tot de Zuiderdokken, de huidige Gedempte Zuiderdokken. Door de aanwezigheid van de bodemplaat van die sluis was het technisch niet mogelijk om dieper te sonderen dan 9 meter, zijnde de diepte van die bodemplaat. Om die reden adviseert het studiebureau om na de afbraak van het bestaande gebouw bijkomend grondmechanisch onderzoek te laten uitvoeren tot op een diepte van 15 meter.

Daarnaast werd door het Agentschap Facilitair Bedrijf de opdracht gegeven aan hetzelfde studiebureau om een verkennend bodemonderzoek uit te voeren. Tijdens dit onderzoek stelde het bureau verontreiniging van de bodem vast. Op basis van de analyseresultaten gaat het studiebureau ervan uit dat ongeveer 1500 kubieke meter grond voor vrij hergebruik kan worden afgevoerd. De rest van de grond krijgt op basis van de eerste resultaten een zogenaamde worst-casecode 999. Dat betekent dat die grond dient te worden afgevoerd voor verwerking.

Zijn er nog andere problemen in zicht? Er is het gegeven dat het Hof van Beroep op 28 november 2013 werd vastgesteld als bouwkundig erfgoed op de inventaris van het onroerend erfgoed. Dit wil zeggen dat het gebouw weliswaar niet is beschermd als monument, maar dat het om een waardevol erfgoedobject gaat. Daarmee rekening houdend, was het van cruciaal belang om samen te zitten met de betrokken erfgoeddiensten. De opname van het pand op de inventaris maakt dat de dienst Monumentenzorg van de stad Antwerpen het aanspreekpunt is in dit dossier. Om de betreffende dienst een volwaardig oordeel te laten vellen over de erfgoedwaarden van het gebouw in het algemeen en het voorstel tot sloop in het bijzonder, werd een bouwhistorische studie opgemaakt. Op basis van de resultaten van die studie vond er in december 2018 overleg plaats tussen de dienst Monumentenzorg van Antwerpen, de stadsbouwmeester, de Vlaams Bouwmeester, ons departement en het Agentschap Facilitair Bedrijf.

Uit dat overleg is gebleken dat er vanuit een maatschappelijke context een breed draagvlak is ten voordele van de herlokalisatie van het museum naar de site van het Hof van Beroep. De dienst Monumentenzorg van Antwerpen zal bij de beoordeling van de wedstrijdontwerpen dan ook opnieuw de balans opmaken. In deze context zal de dienst als adviserend lid worden betrokken bij de voorstelling van de wedstrijdontwerpen tijdens de gunningsfase van de Open Oproep.

Tot slot het budget. In het haalbaarheids- en locatieonderzoek uit 2017, dat werd opgemaakt door de tijdelijke handelsvennootschap Import.Export Architecture-Antea Group-Rebel Group, werd uitgegaan van een totale bouwkostprijs van 65,6 miljoen euro. In die raming is echter nog geen rekening gehouden met de locatiegebonden kosten met betrekking tot ondergrond en vervuiling en met de verfijning van het plan van eisen die nu nog volop loopt ter voorbereiding van de eerste briefing voor de Open Oproep. Het definitieve projectbudget wordt geacht in de loop van april bekend te zijn.

Ziedaar waar wij vandaag staan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Wat een ongelooflijk complex dossier dreigt dit inderdaad te worden. 2027, dat is nog acht jaar, maar als ik u alle horden hoor opsommen die nog moeten worden genomen, dan lijken er toch nog een paar potentieel aanzienlijke struikelblokken te zijn: de ondergrond, de vervuiling... Misschien heb ik u niet helemaal goed begrepen, maar zou het alsnog kunnen dat, als de wedstrijd is afgesloten, zou worden beslist om het Hof van Beroep uiteindelijk niet te slopen als de ontwerpen voor de nieuwbouw niet voldoende zouden zijn?

Er zijn dus nog heel wat horden te nemen. U zegt dat u hebt teruggekoppeld met het departement, maar nog niet binnen de regering. We spreken over 65 miljoen euro, maar allicht zal dat nog toenemen want de kosten van het wegnemen van vervuilde grond en de problematiek van de ondergrond zijn daarin nog niet inbegrepen. Je ziet zo al aankomen dat die kostprijs nog zal stijgen. Het departement maakt zich echter sterk dat het zulke complexe projecten allemaal aankan. Ik weet het niet. Het departement neemt momenteel heel veel hooi op de vork, denk ik. Het is belangrijk dat het op alle vlakken goed kan blijven presteren.

Ik denk dus dat het toch wel wenselijk zou zijn dat men zich op een gegeven moment binnen de regering – dat zal veeleer voor de volgende zijn, denk ik – eens ernstig buigt over het vraagstuk hoe men het best dergelijke complexe projecten aanpakt. Je hebt daar absoluut een regisseur voor nodig, een specialist, en die moet dat doorheen het hele proces kunnen doen. Er is ook absoluut een rol voor de Vlaams Bouwmeester, maar die kan natuurlijk ook niet alle projecten in concreto begeleiden. Ik denk dat we dus zeker moeten nadenken over een piste, nu al, maar zeker ook met de volgende regering.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Dit zijn inderdaad zowel concreet als generiek zeer belangrijke vragen. Het dossier van het M HKA is heel belangrijk, maar de fundamentele vraag is natuurlijk hoe we omgaan met dit soort complexe oefeningen, waar niet alleen Vlaamse instellingen, maar ook lokale en federale instanties mee gemoeid zijn. Minister, zoals u aangaf, zijn hier diverse partijen bij betrokken, maar er is ook duidelijk een communautaire horde te nemen. Hoe we dat soort conflicten tussen de diverse overheden in de toekomst zullen moeten aanpakken, daar heeft mijn partij een aantal ideetjes over, maar voorlopig staan we daarin alleen, denk ik. We dringen in elk geval aan op een snelle oplossing, waarbij de diverse partijen toch hun verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Er is op dit ogenblik geen enkele factor die aangeeft dat het project niet zou kunnen doorgaan op die plaats. Met andere woorden, de rol die de Monumentenzorg Antwerpen in het geheel zal spelen, zal er een zijn van het verfijnen van het wedstrijdontwerp an sich, maar de wedstrijd, en alles wat ermee gepaard gaat, zal wel degelijk plaatsvinden. Verder ben ik me bewust van het feit dat we nog zaken kunnen tegenkomen. Op het eerste gezicht zei men dat dit gemakkelijk zou zijn: men kan gewoon een gebouw afbreken en dan op een nieuwe plek een nieuw gebouw zetten. Dan bleek dat dat niet zo gemakkelijk is als werd voorgesteld. Goed, de andere optie van het bouwen op de huidige site zou ook niet gemakkelijk zijn geweest. Op een gegeven moment moet men nu eenmaal met een project beginnen. We hebben dat ook gedaan. We doen dat volgens de regels van de kunst. We zijn in elk geval bezig met het zo goed mogelijk voorbereiden van al die zaken, met het nog gedetailleerder maken van de inschatting van het hele project. De volgende regering zal dan moeten beslissen hoe hiermee wordt verdergegaan. Ik heb echter geen enkele reden om te veronderstellen dat wat het voorbije jaar ter zake is opgestart, zou stilvallen. Er bestaan geen gemakkelijke projecten in dit land. Laten we daar gewoon maar mee leren leven. Zodra we de te nemen hordes zo goed mogelijk kunnen identificeren, kunnen we ook proberen ze daadwerkelijk te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): In dit land bestaan er inderdaad geen gemakkelijke projecten. Er is eigenlijk een traditie van het uitlopen van projecten, zowel qua timing als qua kostprijs. Daarom denk ik dat een volgende regering toch eens goed zal moeten nadenken hierover. Er zijn een aantal hindernissen die men eigenlijk elke keer tegenkomt. Welke structuur kan men bedenken om dit optimaal te begeleiden? Ik heb momenteel ook geen idee ter zake, maar ik denk dat het uitdenken van een structuur daarvoor zeker aandacht verdient.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het proefproject van de VRT voor een gepersonaliseerd nieuwsaanbod – 899 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, op 13 maart lazen we het volgende bericht op VRT NWS: "Wil je graag een nieuwsaanbod op jouw maat samengesteld, zonder dat je hoeft in te geven welke thema's je wel of niet interesseren, maar wel op basis van wat jij en anderen hebben gelezen, bekeken of beluisterd? Om dat op een dag met VRT NWS waar te maken mogen vijfhonderd Vlamingen nu al deelnemen aan een eerste testversie."

Ik ben dan verder gaan zoeken, en de VRT motiveert het project als volgt. Het is een zeer ruime motivatie. Ik zal ze toch eventjes aflezen: "Om gerichter te kunnen informeren experimenteert VRT NWS met een nieuwe webapplicatie gebaseerd op artificiële intelligentie. Die maakt het mogelijk om lezers een nieuwsaanbod op maat te brengen. Het experiment kadert in een Europees onderzoeksproject geleid door VRT Innovatie en wordt gesubsidieerd door de Europese Commissie. Het project heeft als doel software te bouwen die Europese, en dus ook Belgische, mediaorganisaties toelaat om digitale nieuwsberichten gepersonaliseerd te brengen naar hun lezers. (...) Deze nieuwe web-applicatie van VRT NWS, omgedoopt tot VRT MyNWS, maakt gebruik van software die bijleert van jouw gedrag als lezer en je artikels aanbiedt die zowel inhoudelijk als contextueel beter aansluiten bij jouw profiel. Diezelfde technologieën worden ook ingezet om juist het tegenovergestelde te doen: artikels aanbieden die inhoudelijk verrassen en ingaan tegen de zogenaamde 'filterbubbel'. Het experiment wil meten of mensen juist beter geïnformeerd raken als ze aanbevelingen krijgen, of juist niet. Met de resultaten kan het projectteam nieuwe toepassingen verkennen, zoals meldingen in je app die op het gepaste moment komen, nieuwsbrieven die automatisch samengesteld zijn op basis van jouw interesses of een videoaanbod op maat. Geïnteresseerde testers kunnen zich vanaf vandaag aanmelden via deze link. De test rond VRT MyNWS maakt deel uit van een Europees project genaamd CPN, dat een nieuwe aanbevelingssoftware wil ontwikkelen." Daarvoor werkt de VRT samen met allerlei technische bedrijven en allerlei landen. Het is vooral de bedoeling om voor kleinere nieuwsorganisaties die niet altijd de middelen hebben om dergelijke software aan te kopen of te ontwikkelen, die beschikbaar te maken.

Op zich hoeft het niet problematisch te zijn dat het nieuwsgebruikers makkelijker wordt gemaakt, maar dat moet dan wel hun eigen keuze blijven. De openbare omroep heeft nog altijd de opdracht om alle relevante nieuwsberichten in alle objectiviteit op een toegankelijke wijze en via alle platformen aan te bieden. Dat er daarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen hoofdpunten en minder relevante nieuwsitems, behoort tot de redactionele vrijheid. Bij dit project lijkt de VRT toch verder te willen gaan en lijkt men mensen te bevestigen in hun 'filterbubbel' qua nieuwsgaring, ook al beweren ze het omgekeerde.

Ook Pol Deltour van de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) heeft bedenkingen bij de evolutie naar gepersonaliseerd nieuws. Dat lazen we in een artikel op de nieuwssite Apache. Hij zegt: "De keuze voor de personalisering van nieuws is geen goede tendens. In het licht van inspraak en democratie moeten burgers een zo breed en volledig mogelijke kijk op de wereld krijgen. Door nieuws op maat te leveren, dreig je de verdere coconvorming te bevorderen."

In datzelfde artikel wordt u ook geciteerd, minister. U wijst er terecht op dat gepersonaliseerd nieuws al langer dan vandaag bestaat, maar dat mediabedrijven hoe dan ook nog steeds belang hebben bij het brengen van het belangrijkste nieuws en dat gepersonaliseerd nieuws ook voordelen kan hebben door lezers in contact te brengen met artikels die men anders niet zou lezen. U stelt wel duidelijk: "Mediabedrijven moeten ook de privacyregels respecteren. Vanaf mei 2018 is deze regelgeving veel strenger geworden met de GDPR, en er lopen ook gesprekken op niveau van de Europese Ministerraad voor een nieuwe regelgeving over e-privacy, het gebruik van cookies en het volgen van de surfer. En deze e-privacy-richtlijn moet gebruikers nog meer beslissingsmacht geven."

Minister, kunt u meer toelichting geven bij de precieze doelstelling van dit project? Kunt u verduidelijken hoe dit aanbevelingsnieuwsproject past in de totale informatieopdracht van de VRT?

De voorbije jaren werden hier al meermaals vragen gesteld over het privacy-beleid van de VRT en de implementatie van de GDPR. Hoe zal men beide aspecten verzoenen in dit proefproject? Met andere woorden: zal de gebruiker zelf een keuze kunnen maken voor gepersonaliseerd nieuws? Ik heb het dan niet over de vijfhonderd mensen die zich nu vrijwillig aanbieden. Als dit op termijn op de markt zou worden gebracht, worden de nieuwsgebruikers dan gewezen op de consequenties van dit alles, vooraleer ze dergelijke keuzes maken? Zal dit automatisch gebeuren? Zal men de artificiële intelligentie automatisch loslaten op iedereen die op de VRT-nieuwssite komt? Hoe zal dit werken?

Het is een proefproject, maar het moet zeker nauw worden opgevolgd dat het niet de verkeerde kant uitgaat.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Om het antwoord goed te kunnen geven, heb ik uiteraard contact opgenomen met de VRT. Over de doelstelling van het project kan ik het volgende zeggen. De test rond VRT-MyNWS maakt deel uit van een Europees project genaamd Content Personalisation Network (CPN), dat een nieuwe aanbevelingssoftware wil ontwikkelen. Daarvoor werkt de VRT samen met technische bedrijven en mediaorganisaties uit eigen land maar ook uit Italië, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Griekenland en Cyprus. Aangezien kleinere nieuwsorganisaties niet altijd de middelen hebben om dergelijke software aan te kopen of te ontwikkelen, vervult de VRT samen met die projectpartners de opdracht van de Europese Commissie om de software als platform zo breed mogelijk beschikbaar te maken. Zo hebben ook kleinere nieuwsorganisaties de kans om via het platform hun aanbod te personaliseren en hun lezers beter te bereiken in het huidige overaanbod.

Momenteel is er enkel sprake van een testproject. Die test staat nu nog in een aparte testzone. De VRT-nieuwsdienst mikt op zo'n duizend Vlamingen die tijdelijk toegang kunnen krijgen tot die testzone. De testfase dient volgens de VRT juist om eventuele toekomstige gebruikers van MyNWS/Mijn nieuws net zo weinig mogelijk in een 'filterbubbel' te stoppen. Dat zou de VRT-nieuwsdienst vandaag wel kunnen bewust niet doen. Het is immers technisch niet zo moeilijk om een nieuwslijst volgens onderwerpen samen te stellen voor de online platformen. Bovendien is het tegengaan van de filterbubbel een expliciete doelstelling van het Europese project CPN. De VRT-nieuwsdienst wil net van een grote groep gebruikers het lees- en kijkgedrag in kaart brengen en op basis daarvan een algoritme ontwikkelen zodat gebruikers suggesties krijgen voor artikels die ze anders net niet zouden zien. Het is dus een medaille met twee zijden.

Wat betreft de eventuele implementatie op VRT NWS online, wil ik voor alle duidelijkheid zeggen dat als de VRT-nieuwsdienst een gepersonaliseerd nieuwsaanbod

ooit zou aanbieden in de echte nieuwssite en/of nieuwsapp van VRT NWS, daar transparant over zal worden gecommuniceerd. Dat zou dan bestaan naast het nieuwsaanbod dat wordt samengesteld door de eindredacteurs van VRT NWS, wat altijd de standaard nieuwsstroom zal zijn die je bij VRT NWS te zien krijgt.

Vandaag zijn er op de VRT-nieuwssite en -app drie nieuwsstromen: 'De hoofdpunten', samengesteld door de eindredacteurs van VRT NWS; 'Net binnen', een lijst chronologisch samengesteld met bovenaan het meest recente nieuws; 'Meest gelezen', een lijst samengesteld volgens wat het meeste is aangeklikt. Als MyNWS of 'Mijn nieuws' ooit zo'n samengestelde lijst zou worden, dan ziet de VRT dat als een vierde soort lijst.

Wie de VRT-nieuwssite en -app opent, zal altijd eerst op 'De hoofdpunten' landen. Enkel vanaf daar zal naar het gepersonaliseerde nieuwsaanbod kunnen worden gesurft. Dit zal dus te allen tijde een bewuste keuze zijn, naast het nieuwsaanbod samengesteld door de eindredacteurs.

Hoe staat een en ander ten opzichte van de globale informatieopdracht van de openbare omroep? De beheersovereenkomst die momenteel loopt, stelt in Ambitie Strategische Doelstelling (SD) 2.1. Informatie: "Het VRT-nieuwsaanbod evolueert in functie van het mediagebruik: (...) De VRT biedt een centraal 24/7 nieuwsplatform (Vrtnews.be) aan als betrouwbare gids in actualiteit, context en duiding. (...)"

De evolutie van de gebruiksmogelijkheden van Vrtnews.be, met mogelijk 'Mijn nieuws', sluit aan bij deze ambitie. Gelet op de bedoeling van het project, is er immers bij een eventuele uitrol van 'Mijn nieuws' op de VRT-nieuwswebsite geen sprake van dat de gebruiker enkel gepersonaliseerd nieuws zou zien. Het is slechts een extra optie, zoals de stroom 'Net binnen'. De gebruiker zal steeds eerst het algemeen nieuwsaanbod te zien blijven krijgen.

Het aanbieden van een gepersonaliseerd aanbod sluit verder wel aan bij de beheersovereenkomst in Ambitie SD5.1. Toekomstgericht en digitaal aanbod: "Een belangrijke rol voor de mediagebruiker: De VRT zet online in op een gepersonaliseerde dienstverlening. Op die manier verhoogt ze de gebruiksvriendelijkheid en voldoet ze aan de persoonlijke interesses van de mediagebruiker. Context, zoals plaats en tijd, sturen deze personalisatie."

Dan is er nog de Performantiemaatstaf SD5: Toekomstgericht, digitaal en innovatief: "De VRT biedt online een gepersonaliseerd aanbod aan op minstens één van haar merken."

Wat met de privacy bij dit alles? Zoals gezegd, zal wie de VRT-nieuwssite bezoekt eerst op 'De hoofdpunten'-pagina landen. Enkel vanaf daar zal naar 'Mijn nieuws' kunnen worden gesurft. Dat betekent dat die keuze door de gebruikers steeds bewust zal moeten worden gemaakt.

Het VRT-profiel is ontwikkeld om de mediagebruiker op een gecentraliseerde plaats zijn gegevens en voorkeuren over de verschillende websites, subsites en apps van de VRT op een eenvoudige manier te beheren, aan te passen of indien gewenst te verwijderen.

Het spreekt voor zich dat, als dit experiment tot een bijkomende nieuwe stroom voor de gebruiker zou leiden na het inloggen, daarvoor het VRT-profiel gebruikt zal worden. De VRT dient dan, net zoals bij andere momenten waarbij gegevens gevraagd worden, hierover transparant te communiceren. Dat is ook conform haar privacybeleid en conform de privacywetgeving.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dank u wel, minister. Ik ben al een beetje meer gerustgesteld, want wat we niet op voorhand hadden gelezen in het persbericht daarover, was dat het een vierde optie wordt. Dat was niet duidelijk. Toen ik dat las, dacht ik dat je, als je dat zou aanvinken, enkel nog dat zou krijgen qua nieuws. Dat is dus duidelijk niet de bedoeling.

Ook mijn vragen rond de privacy hebt u beantwoord. Dat moet transparant gebeuren, mensen moeten weten, voor ze iets aanklikken, waar ze mee bezig zijn. We gaan dat dus zeker opvolgen. Op zich vind ik dat een interessant experiment, vooral omdat men ook aangeeft iemand net uit de filterbubbel te willen halen. Ik wil nog wel eens zien hoe ze dat allemaal gaan doen. Ik denk, zodra het ooit gebruikt of geïnstalleerd wordt, dat ik er mij zeker op zal abonneren om dan eens te bekijken wat de verschillen zijn. Ik denk dat het interessant is voor leden van de Mediacommissie om dit soort tendensen nauwgezet op te volgen.

Er wordt hier wel een mogelijkheid gecreëerd, een app die gebruikmaakt van nieuwe software met artificiële intelligentie, die ook gebruikt kan worden door niet-openbare omroepen, die daar misschien wel op een andere manier mee zullen omgaan. Niet iedereen heeft VRT NWS, onze openbare omroep, als eerste bovenaan staan om aan nieuwsgaring te doen. Er zijn ook andere kanalen, zoals populaire kranten. Als zij ook dit soort software gaan gebruiken, dan is dat misschien toch wel een nadeel. Elk voordeel heeft zijn nadeel, zoals wel eens wordt gezegd.

Ik geloof Pol Deltour dat we toch op onze hoede moeten zijn voor deze tendens, in het algemeen dan. Wij hebben natuurlijk rechtstreeks toezicht op wat de VRT allemaal doet omdat dat een openbare omroep is. Maar het heeft misschien ook consequenties op de commerciële markt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Wij hebben niet echt een probleem met dit gepersonaliseerde nieuwsaanbod. Zoals de minister trouwens ook al zei, past het in de strategische doelstelling van de openbare omroep: informatie op maat van de mediagebruikers. Een pluspunt is dat het digitaal is, dat het innovatief is. Dus op het eerste gezicht lijkt ons dat geen probleem te vormen.

Uiteraard, maar dat is ook al bevestigd door de minister, mag dat het algemene aanbod van VRT NWS niet in het gedrang brengen. Dat moet blijven.

Zoals ook gezegd, is ook voorzichtigheid rond alles wat met privacy te maken heeft, hier aan de orde. Maar ik kon me volledig vinden in het antwoord. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Heel kort. Ik denk dat met dit project, MyNWS, de VRT precies doet wat wij haar vragen in de beheersovereenkomst, namelijk de sector versterken en ook de lead nemen bij innovatieve projecten. Dit lijkt me absoluut te passen binnen deze opdracht.

Anderzijds deel ik de opmerking van collega Brouwers over de privacy. We hebben het er inderdaad al over gehad. Mensen kiezen er wel voor om zich aan te melden bij die tool, die MyNWS, maar privacy is absoluut geboden.

Ik vind het ook een heel interessant project als experiment om te bekijken of we er met artificiële intelligentie voor kunnen zorgen dat mensen niet in hun filterbubbel blijven zitten maar er precies uitgehaald worden. Ook dat is mogelijk met artificiële intelligentie. Dus als dat project erin slaagt om mensen uit die filterbubbel te halen en een diversiteit aan nieuws te brengen, dan kan ik dat alleen maar toejuichen.

Bart Caron (Groen): Minister, ik wil graag aansluiten namens mijn fractie. Ik kan uw antwoord ook volgen. Ik sta achter die stapsgewijze aanpak: je komt eerst op de algemene website en dan kun je een selectie maken naargelang van je eigen interessespunten. Dat doet trouwens ook De Standaard op haar app. Er zijn nog media die dat doen. Ik vind het een interessante aanpak.

Maar algemener beschouwd – en dat gaat veel verder dan de VRT en dan de bevoegdheid – moeten we wel opletten dat we niet in een soort van samenleving terecht komen waarin mensen alleen vanuit hun eigen interessegebied nieuws volgen, vanuit hun eigen interessegebied met reclame bestookt worden. Daardoor zou deze reuzeglobale wereld, bij wijze van spreken, plotseling weer heel smal worden.

Ik denk dat de openbare omroep altijd de breedte moet bewaren en bewaken. Hij moet ervoor zorgen dat het nieuws die breedte bevat. Het moet een soort basic zijn zoals het radionieuws. Stel u voor dat het radionieuws – dat we allemaal veel beluisteren, denk ik – ook gepersonaliseerd zou worden. Dan zou men alleen die berichten krijgen die bijvoorbeeld over minister Gatz gaan, of over het cultuurbeleid. Dan zou je na korte tijd toch wel op je honger beginnen te zitten. *(Gelach)*

U verstaat wat ik bedoel. Het is een mogelijkheid, een kans. De VRT zal daar deontologisch en ethisch zeer correct mee omgaan. Daar bestaat geen twijfel over.

Gepersonaliseerd nieuws, mijnheer Vandaele, zo was het overigens niet bedoeld. Het betekent: nieuws op maat. Een jongere die luistert naar een eerder populaire muzikzender zal op een andere manier het nieuws binnenkrijgen, in een andere stijl, op maat van zijn interesse en leeftijd.

Het is een algemene bekommernis, deze werkwijze en omgang ermee zijn volgens mij correct.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de geschrapte subsidieronde van het VAF/Mediafonds

– 900 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Het Mediafonds van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) schrapt de tweede subsidieronde voor Vlaamse fictiereeksen, aangezien het voor 2019 beschikbare budget reeds volledig werd toegekend tijdens de eerste ronde. Zo wordt in De Standaard van 9 maart geciteerd uit een brief van het Mediafonds aan de audiovisuele productiesector.

Of de derde subsidieronde voorzien voor september alsnog zal doorgaan, is momenteel koffiedik kijken.

Minister, u liet in de pers alvast uw ongenoegen blijken over de gang van zaken en sluit een verhoging van de middelen uit. Er zou op maandag 11 maart een overleg plaatsgevonden hebben tussen het VAF en u, met als uitkomst dat het VAF “intern zal bekijken of en op welke manier een interne budgetverschuiving mogelijk is om de derde ronde, gepland in september, alsnog te kunnen laten plaatsvinden”.

Ondertussen zullen talrijke producenten zich genoodzaakt zien om projecten op de lange baan te schuiven of zelfs af te gelasten. Dat noopt mij tot volgende vragen.

Minister, in de pers liet u optekenen dat u een verklaring verwachtte voor deze manier van werken, die volgens u niet van behoorlijk bestuur getuigt. Kunt u toelichten wat de uitkomst van uw gesprek met het Mediafonds was? Hebt u uw mening over het verloop van de eerste subsidieronde – en het toekennen van het volledige budget – ondertussen bijgesteld?

Er wordt aangegeven dat het VAF zelf een uitkomst dient te zoeken om alsnog de derde subsidieronde te laten plaatsvinden, desnoods met een interne budgetverschuiving. Welke pistes worden verder nog door het Mediafonds verkend?

U verwacht voor eind maart een plan van aanpak. Mogen we daaruit opmaken dat dit eerst aan u wordt voorgelegd?

Hebt u tevens overleg gepleegd met de productiesector? Wat zijn momenteel hun voornaamste bezorgdheden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik begin met de context te schetsen waarbinnen de recente beslissing van het VAF/Mediafonds plaatsvond.

De beheersovereenkomst 2018-2021 van het Mediafonds bepaalt dat er jaarlijks minstens twee indieningsrondes moeten worden georganiseerd. Daarnaast wordt jaarlijks op 1 november voorafgaand aan het jaar van de aanvragen de globale deadlinekalender voor alle steunaanvragen bij het VAF – dat zijn dan de drie fondsen samen – publiek gemaakt. Hierbij werden er voor het Mediafonds – dus de tv-reeksen – drie deadlines vooropgesteld.

Bij de indieningsronde van 10 december 2018 werden negen steunaanvragen ingediend, die zoals steeds voor advies werden voorgelegd aan een beoordelingscommissie. Het advies werd gevolgd en begin maart beslist door de raad van bestuur van het VAF. De beslissing houdt in dat deze middelen worden toegekend aan de betrokkenen, maar het concrete betalingsritme verschilt naargelang van het soort ondersteuning.

Ik kreeg van het VAF een overzicht van het recente commissieadvies over de ingediende aanvragen. Ik zal u dit overzicht bezorgen.

De commissie adviseerde productiesteen aan twee grote reeksen – een voor Eén en een voor VTM – en aan een kinderreeks voor Ketnet. Verder gaf de commissie ook groen licht voor twee scenariopremies – voor Eén en VTM Kids – en een ontwikkelingspremie voor SBS.

In totaal kende het VAF 3.205.000 euro toe aan zes fictieprojecten, waaronder twee high-endreeksen die het grootste deel van dit bedrag voor hun rekening nemen.

Binnen de beheersovereenkomst van het Mediafonds is er bepaald dat de steun voor high-endreeksen maximum 1,3 miljoen euro mag bedragen. Ik heb met het VAF de situatie besproken.

Ik zal eerst op uw tweede en derde vraag antwoorden. Het VAF heeft alle budgettaire mogelijkheden onderzocht en zal na een interne herschikking binnen de contouren van de beheersovereenkomst 2018-2021 van het Mediafonds in het najaar een tweede ronde voor fictiereeksen inrichten. Voor deze ronde zal nog

een budget van circa 400.000 euro ter beschikking gesteld worden. Dit zal gebeuren via een interne budgettaire herschikking binnen het Mediafonds.

Gezien de financiële indicatoren van elk fonds, is het volgens het VAF in realiteit niet mogelijk om middelen van het Filmfonds aan te wenden voor het Mediafonds en vice versa. Ook laten de middelen binnen het Filmfonds niet toe dat daar overschotten gerealiseerd kunnen worden. Het Gamefonds heeft zijn eigen doelstellingen, bedient een andere doelgroep, en kan met zijn eigen dotatie van 1,73 miljoen euro moeilijk aangesproken worden.

Het plan werd reeds door het VAF aan mij voorgelegd. Ik licht graag deze herschikking kort toe. Het Mediafonds beschikt nog over een resterend bedrag fictie van 48.000 euro. Vorig jaar was er reeds een overbesteding voor fictie. Dergelijke afwijkingen zijn, binnen de bepalingen van de beheersovereenkomst, toegestaan. In de praktijk wordt elke overbesteding echter onmiddellijk het jaar nadien gecompenseerd. De marge die de beheersovereenkomst toestaat, wordt op die manier niet gebruikt. Het VAF heeft echter besloten om de compensatie in 2019 toch niet door te voeren zoals oorspronkelijk is voorzien. Hierdoor komt er 300.000 euro beschikbaar voor fictie. Daarnaast gaat het VAF uit van een beperkt aantal vrijgaven en enkel kleine interne herschikkingen in de loop van het jaar. Het VAF schat dit bedrag op ongeveer 50.000 euro. Samenvattend levert deze herschikking dus 48.000 euro resterende middelen, 300.000 euro compensatie voor 2019 die niet werd doorgevoerd, maar mogelijk is volgens de beheersovereenkomst, en 50.000 euro vrijgaven en varia op. Dat komt neer op een totaal van 398.000 euro.

De raad van bestuur van het VAF heeft beslist om deze tweede ronde enkel open te stellen voor aanvragen voor ontwikkelings- en scenariosteun. Het beschikbare bedrag is immers te laag om aan een fictiereeks productiesteun toe te kennen. Met deze middelen zal het VAF dit jaar nog een beperkt, maar wezenlijk aantal projecten kunnen ondersteunen.

Dan moeten we misschien, maar wel voorzichtig, het recente OTT-besluit in herinnering brengen. Dat is dit jaar al van toepassing, er is een specifieke bepaling voor 2019 voorzien. Dit najaar wordt een bijdrage verwacht. Of dit concreet zal gebeuren, dan wel via een erkende coproductie of via een storting aan het Mediafonds, is op dit moment nog niet helemaal duidelijk.

Op de uitkomst kunnen we nu niet vooruitlopen. Het hangt af van de keuzes die gemaakt worden en/of de beslissing van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). Dat zou in zeker mate positief kunnen meespelen.

Heb ik overleg gepleegd met de productiesector? De raad van bestuur van het VAF heeft de beslissing recent genomen. Daarover zal men nog communiceren. Het is ook de rol van het VAF als fonds om dit verder op te nemen.

Ik ga nu in op uw eerste vraag. U hebt mijn ongenoegen wel gemerkt toen ik in de media reageerde. Het is in het verleden nog gebeurd dat een door het VAF gestelde deadline voor het Mediafonds enkel opengesteld werd voor scenario- en ontwikkelingssteun wegens een beschikbaar budget dat in de loop van het jaar verminderd was. Dat was ook het geval in de laatste ronde van 2015. Dus dat kan.

Dit jaar is er meer budget bij gekomen met 2 miljoen euro, maar er is eveneens ook een mogelijkheid tot hogere steunbedragen voor productie.

Ik heb de verklaring gekregen. Er was het positief advies van de beoordelingscommissie en de daaropvolgende beslissing van de Raad van Bestuur om dit advies te volgen. Het VAF heeft volgens zijn autonomie gehandeld.

Ik blijf erbij dat dit niet de meest vooruitziende beslissing was. Niet elk project had een even hoge score gekregen van de beoordelingscommissie.

Ik heb begrepen dat het VAF in de toekomst, vanaf het goedkeuringsjaar 2020, zal bekijken hoe het beter kan anticiperen op de instroom van de vele en hoogwaardige projecten ten opzichte van de beschikbare middelen. Het fonds zal bekijken hoe het in zijn werking meer rekening kan houden met de oproepen en het beslissingsproces dat het volgt. Het VAF zal daartoe een voorstel uitwerken. In welke mate dit implicaties heeft voor het reglement of de beheersovereenkomst zal dan moeten blijken.

Een beheersovereenkomst is een beheersovereenkomst. Het is wel degelijk de bedoeling dat men zich daaraan houdt. Als daarin staat dat er twee of meer rondes moeten gebeuren, dan is dat niet zomaar afgesproken. Je kunt zeggen: een overeenkomst is een overeenkomst, het is juridisch belangrijk en blablabla. Maar bon, een overeenkomst wordt wel degelijk met een bepaalde doelstelling gesloten. Wat ik belangrijker vind, is dat het gelijkheidsbeginsel hier niet in acht is genomen. Als men vanuit de sector weet dat er verschillende rondes zijn, dan moet men zich daar ook op kunnen instellen. Mocht ik beslissen om via de projecten voor het Kunstendecreet te zeggen: 'Dat zijn hier allemaal zeer goede projecten, ik ga de volledige pot van het Kunstendecreet in de eerste ronde opdoen', dan zou ik hier gefusilleerd worden, en terecht.

Wat doen wij dan? Wij ontwikkelen een soort jurisprudentie rond die projecten, waar ik terecht regelmatig over ondervraagd word. We zeggen daarbij dat we die projecten wel degelijk gaan subsidiëren, en andere niet. En dan zorgen we dat we een te verantwoorden, redelijke manier vinden om de middelen te verdelen over verschillende rondes. We gaan nu ook van drie naar twee rondes. Op zichzelf is dat minder belangrijk.

Men kan dat niet zomaar laten vallen als men een openbaar bestuur is. En een fonds is dat. De autonomie van een fonds is recht evenredig met zijn vermogen om zijn eigen boontjes te doppen. Ik ben voor fondsen, in tegenstelling tot voorgangers en dergelijke meer. Ik vind dat het VAF en het Vlaams Fonds voor de Letteren zeer goed werk leveren. En zij doppen hun eigen boontjes. Dat moeten ze wel doen. Wil dat daarom zeggen dat men niet meer middelen mag vragen? Neen, men mag zeker meer middelen vragen. We hebben deze legislatuur het Gamefonds kunnen versterken en het Mediafonds op zich. Ik vind het dus zeker te verantwoorden dat er een vraag is om het Filmfonds en/of het Mediafonds verder te versterken, maar niet op deze manier. Men kan niet plots zeggen: hier is alles goed, wij gaan alles vrijgeven en, minister, u moet maar meer geld op tafel leggen. Zo werkt de autonomie van een fonds niet. Dan ondergraaft het zijn eigen mogelijkheden.

Dat heb ik willen zeggen. U ziet dat ik het nu ook weer met dezelfde vurigheid zeg. Het is gewoon een kwestie van goede afspraken en ook van eerlijkheid ten opzichte van zichzelf en van zijn voorgedijminister, maar ook ten opzichte van de sector. We hebben een goed gesprek met het fonds gehad, een fonds waar ik overigens de grootste waardering voor heb en dat zeer goed werk verricht. Maar men moet wel weten dat dit de manier is waarop het fonds de voorbije jaren uitstekend gewerkt heeft. Ik ga ervan uit dat dat dan ook in de toekomst kan gebeuren. We hebben nu een oplossing gevonden. De vraag om meer middelen aan sich bij elke begrotingsronde is terecht. Die moet dan bekeken worden. Die kan bekeken worden, daar heb ik op zichzelf geen problemen mee, maar niet ad hoc.

De voorzitter: We hebben deze namiddag de twee fondsen op bezoek, en die zullen dat dan ook vragen, denk ik.

Minister Sven Gatz: Breng hen mijn groeten over.

De voorzitter: We zullen dat met plezier doen.

Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): We zullen met plezier de groeten van u overmaken.

U hebt gelijk, minister. Het laatste wat u zei, over dat gelijkheidsbeginsel, dat is gewoon cruciaal. Als je als producent, als indiener, weet dat je op twee momenten kunt indienen, dan is het heel onfair om er ineens mee geconfronteerd te worden dat die tweede ronde niet kan doorgaan omdat het geld op is.

Dat neemt niet weg – en dat het u ook gezegd – dat we, in de volgende legislatuur, zullen moeten kijken hoe we het VAF op een betere, structurele manier kunnen spijzen. U weet welke oplossingen ik daar alvast voor heb. Toen we vorige week het OTT-uitvoeringsdecreet (over-the-topspelers) behandeld hebben, hebben we ook aangegeven dat de audiovisuele sector zegt dat 2019 een rampjaar dreigt te worden, ten eerste door de teruglopende middelen uit de tax shelter en ten tweede door het feit dat het geld op is bij het VAF. Hun roep naar meer middelen is dus absoluut terecht, alleen deel ik uw mening dat dit niet de manier is om dat signaal te geven.

Ik heb nog een klein bijkomend vraagje. Die 300.000 euro in compensatie, vanwaar komen die? Waar worden die dan weggehaald?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Het is natuurlijk jammer dat de middelen van het Mediafonds voor de fictiereeksen allemaal zijn aangewend, maar aan de andere kant hebben we de zenders daar niet over horen klagen.

Je moet de afweging maken of niet beter alle middelen naar drie kwaliteitsvolle reeksen gaan dan dat de koek wordt verdeeld in allemaal kleine stukjes en er minder kwaliteitsvolle dingen uit voorkomen. Ik ben het wel met u eens, minister, dat er twee rondes zijn afgesproken en dat dit verplichtingen schept.

Bart Caron (Groen): Het VAF moet voor zijn middelen pleiten in het kader van de beheersovereenkomsten, maar niets belet om makers, scenaristen, regisseurs en acteursgildes hun belangenwerk te laten doen. Zij kunnen tussentijds zeggen dat er te weinig budget is omdat er te veel goede aanvragen zijn. Dat is wel hun rol en niet die van het VAF. Ik denk dat enig onderscheid in dezen wel menselijk is.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We zijn het eigenlijk grotendeels eens. Het antwoord met betrekking tot die 300.000 euro zou ik u technisch schriftelijk kunnen bezorgen, want dat geld is er wel degelijk. Maar ik stel voor dat u vanmiddag onmiddellijk aan het VAF vraagt om daar meer uitleg over te krijgen. Het gaat over niet-aangewend geld dat men had kunnen aanwenden, maar dat men niet aangewend heeft. Hoe dat juist gaat, behoort tot de autonomie van het fonds. Zij zijn beter geplaatst om u dit technisch uit te leggen.

Of er minder reeksen met meer middelen moeten worden gemaakt of niet? We denken op dit ogenblik een werkbaar evenwicht gevonden te hebben in de beheersovereenkomst. Dit kan in de toekomst natuurlijk herbekeken worden. Ik sluit dat niet uit. Dat veronderstelt altijd keuzes. Mevrouw Van Werde, u zei heel terecht dat de zenders die iets hebben gekregen heel tevreden zijn, want er is een andere zender die minder tevreden is, om maar iets te zeggen.

Voor de productiesector is er wel wat verwarring geschapen. Maar goed, ik beschouw dit als een incident dat nu gesloten is. Dat incident leidt tot de terechte

vraag of het fonds niet versterkt moet worden. Ja, op termijn. Dat gebeurt bij begrotingen.

Men zal tegelijkertijd moeten zien dat de fijne, delicate rol die een fonds op zich heeft – anders heeft eigenlijk de minister die om ervoor te zorgen dat er wordt vooruitgegaan en dat een maximaal aantal partijen tevreden wordt gehouden en gegeven wordt waar ze recht op hebben –, opnieuw wordt opgenomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanwending van de voormalige middelen van de provincies voor amateurkunsten – 908 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): In de nieuwsbrief van een amateurkunstenfederatie – het is duidelijk welke natuurlijk – las ik: “Na maanden van constructieve gesprekken keken we met zijn allen uit naar de beslissing van minister Gatz. Maar wat in juli een warme, zomerse overdracht had moeten worden, werd in januari helaas een ijskoude, winterse overdracht. Investeren in amateurorkesten is blijkbaar geen prioriteit meer en de toegevoegde artistieke en maatschappelijke waarde die onze orkesten genereren, wordt mateloos onderschat.”

Er leeft blijkbaar nogal wat ongenoegen. Tot 2017 organiseerden de provinciale overheden wedstrijden en festivals om orkesten te stimuleren om aan kwaliteitsverbetering te werken. Vaak afhankelijk van de afdeling waar de orkesten werden geklasseerd, werd een subsidie toegekend waarvan een orkest vervolgens meestal vier jaar lang kon genieten. Deze middelen werden verder geïnvesteerd in professionalisering, het aantrekken van hoogkwalitatieve dirigenten, het inhuren van externe coaches, instrumentarium, partituren van jonge beloftevolle Vlaamse componisten, verrassende projecten, het opnemen van een maatschappelijke rol, repetitieruimtes en zoveel meer.

Met het overhevelen van de persoonsgebonden bevoegdheden verhuisde de bevoegdheid Cultuur vanuit de provincies naar het Vlaamse niveau. Op basis van het transitiereglement, dat straks afloopt, ontvingen 421 orkesten een gezamenlijke ondersteuning van 477.896 euro, of gemiddeld 1135 euro per orkest per jaar. Ik heb begrepen dat deze middelen zijn overgedragen naar de subsidiëring in het kader van de bovenlokale cultuurwerking.

Begin 2018 stelde u de vraag aan enkele federaties – niet aan allemaal, hebben we begrepen – of ze een bijkomende opdracht rond talentontwikkeling wilden aanvaarden, ter vervanging van de provinciale subsidies, wat vaak overeenkwam met de provinciale middelen die ingezet werden voor de organisatie van evenementen en wedstrijden. De Vlaamse Amateurmuziekorganisatie (Vlamo) bijvoorbeeld kreeg een budget toegewezen van 225.000 euro vanaf 2020 om te werken rond talentontwikkeling. Dit wat betreft wat bovenlokaal, provinciaal werd georganiseerd en ten bate kwam van wedstrijden en evenementen.

Daarnaast heb je het lokale niveau. De lokale bestuurders in de gemeenten zijn druk doende met het opstellen van hun beleids- en beheerscyclus (BBC): beleidsplan, meerjarenbegrotingen enzovoort. Er zijn signalen hoe de gemeenten hun verworven autonomie op het vlak van Cultuur, Jeugd en Sport opnemen. We zullen wel zien. De weging hebben we uiteraard nog niet kunnen maken, het is

nog volop bezig. Daarom lijkt het mij geen overbodige luxe om naar aanleiding van de overdracht van de middelen voor Cultuur van de Vlaamse overheid naar het Gemeentefonds de steden en gemeenten nog eens te wijzen op het belang van voldoende cultuurbudgetten en een slagkrachtig en voldoende divers lokaal cultuurbeleid. Dat geldt onder meer voor de amateurkunsten die in de praktijk lokaal geënt zijn, en op die manier belangrijk zijn voor de cultuurbeleving, de cultuurparticipatie en de gemeenschapsopbouw. Ik wil er de nadruk op leggen dat zij op die terreinen een heel grote rol spelen.

Minister, kunt u al dan niet bevestigen dat de middelen die de provincies besteedden aan de organisatie van wedstrijden, evenementen en dergelijke, na de overdracht naar de Vlaamse overheid ook zullen worden ingezet voor de amateurkunsten?

Werken de verschillende amateurkunstenfederaties hieraan mee? Welke federaties zijn aangesproken, of wie heeft een aanvraag ingediend? Welke subsidie krijgen ze elk? Hoe verhouden deze middelen zich tot de vroegere investeringen van de provincies in diezelfde talentontwikkeling, weliswaar met nieuwe formules? Het was immers een uitdrukkelijke vraag van u dat er een vernieuwende manier van talentontwikkeling zou worden uitgebouwd. Ik wil weten of wat vroeger de provincies investeerden voor die amateurkunsten en voor die activiteiten, ook overgedragen is naar onze federaties.

De federaties moeten voor de talentontwikkeling tegen 1 mei een plan indienen. Hoe worden die plannen beoordeeld? Wanneer wordt hierover een beslissing genomen?

Nu heb ik het even over bovenlokale cultuurwerking. Is de drempel voor muziekkorpsen uit de amateurkunstensector niet al te hoog om in aanmerking te komen voor projectsubsidies in het kader van de bovenlokale cultuurwerking? Ze moeten immers in concurrentie treden met professionele huizen als cultuurcentra en bibliotheken. Ik las ook nog dat de aanvragers over een vzw-statuuut moeten beschikken in het kader van bovenlokaal cultuurwerk, iets wat bij vele dergelijke korpsen niet het geval is. Het zijn vaak nog feitelijke verenigingen.

In de logica van het huidige beleid ligt de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van orkesten, toneelgroepen, koren enzovoort, bij de gemeenten. Zijn de provinciale subsidies die deze organisaties kregen van hun provinciebestuur doorgeschoven naar de gemeenten of toegevoegd aan de pot voor het bovenlokaal cultuurwerk? Ik denk het laatste. Zijn ze daar helemaal gealloceerd? Of zijn daar stukken van afgegaan? Verwacht u dat de gemeenten deze ex-provinciale subsidiëring zullen voortzetten? Wanneer is er een aanname gemaakt? Die middelen zijn overgedragen, maar ze zijn niet letterlijk overgedragen naar de gemeenten maar naar de pot bovenlokaal cultuurwerk. Hoe kan een doorstroming met dezelfde objectieven min of meer worden waargemaakt?

Als ze in de pot komen van het bovenlokale cultuurwerk, dan komen ze natuurlijk in concurrentie met allerlei andere, soms krachtige, bovenlokale initiatieven, vaak voorbereid door professionelen, waartegen het moeilijk concurreren zal zijn.

Acht u het nuttig of nodig om uw autoriteit als Vlaams minister aan te wenden om de gemeenten te wijzen op hun rol in het levendig houden van het culturele weefsel en het belang van dat culturele leven in al zijn diversiteit?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het klopt dat ook de amateurkunsten tot de culturele bevoegdheden behoren die vanaf 1 januari 2018 overgedragen werden aan de Vlaamse overheid. Tot 2018 organiseerden de provinciale overheden onder

andere wedstrijden en festivals om de diverse amateurkunstensectoren te stimuleren aan kwaliteitsverbetering te doen.

We stelden vast dat er grote verschillen waren in benadering tussen de verschillende provincies. Zo werden voornamelijk de instrumentale en vocale muzieksector – dus de orkesten en de koren – en de amateurtheatersector ondersteund. Slechts sporadisch werd de danssector gehonoreerd, en in slechts één provincie was er – via een evenementiële aanpak, namelijk Buren bij Kunstenaars – aandacht voor de beeldendekunstensector. Daarnaast waren er de diverse provinciale rock- en popconcoursen. Bovendien hanteerden de vijf provincies binnen dezelfde disciplines andere methodes, bedragen en regels om deze middelen te verdelen.

Ondanks het feit dat er reeds jaren een kerntakenoefening bezig was, waarin duidelijk gesteld werd dat de provincies zich dienden te richten op het bovenlokale niveau, werden in vier van de vijf provincies nog steeds toelagen gegeven per lokale afdeling, dus ook aan het basisniveau van de amateurkunsten, dat feitelijk tot de lokale bevoegdheid hoort.

We hebben steeds gecommuniceerd dat voor de overgangsjaren 2018 en 2019 geopteerd werd voor een 'warme overdracht'. Alle organisaties, van welk niveau ook, die structureel ondersteund werden door de provincies, konden blijven rekenen op dit engagement.

Het was echter ook vanaf het begin duidelijk dat er na deze transitiejaren enkele correcties, aanpassingen en wijzigingen van beleid dienden te gebeuren, binnen de ondersteuning van het amateurkunstenbeleid. Ik bedoel daarmee ten eerste een verdere focus op talentontwikkeling binnen de amateursector ter vervanging van de provinciale subsidies via een bijkomende opdracht aan de koepelorganisaties. Ten tweede een herverdeling over alle disciplines heen, dus naast de instrumentale en vocale muzieksector, ook voor de beeldende kunsten, de danssector, de letteren, folk en jazz en de audiovisuele kunsten. Ten derde een gelijke regelgeving voor alle amateurkunsten in Vlaanderen, dus een gelijkschakeling over de verschillende provincies heen.

Ik ben tijdens onderhandelingen met het Forum voor Amateurkunsten en de koepels van de onderscheiden amateurkunsten ingegaan op de vraag van de sector om de uitvoering van de nieuwe regelgeving over te dragen aan de landelijke koepels. Elke koepel kan, in samenspraak met zijn achterban, kiezen op welke manier hij die middelen inzet. Dat kan via workshops, leertrajecten, wedstrijden enzovoort. De landelijke koepels moeten dit ex-provinciaal geld dus opnieuw investeren in de artistieke veerkracht van potentieel twee miljoen Vlamingen binnen de amateurkunsten.

U vroeg ook of de middelen die voorheen provinciaal werden ingezet, ook na de overdracht nog zullen worden ingezet voor amateurkunsten. Het antwoord is ondubbelzinnig ja. 1,5 miljoen euro wordt rechtstreeks verdeeld over de landelijke koepels. Zo kreeg Kunstwerkt in 2018 250.000 euro voor de Vlaanderenbrede uitrol van Buren bij Kunstenaars. Poppunt ontving in 2018 250.000 euro voor het voortzetten van de provinciale rock- en popconcoursen. Op het andere miljoen euro, voor 2019, ga ik meteen verder in. Deze middelen dienen allemaal integraal ingezet te worden voor talentontwikkeling van zowel de individuele kunstenaar als de amateurkunstenorganisaties.

Anderzijds is er ook wel nog altijd de rechtstreekse betoelaging – daarmee bedoel ik de projectsubsidies – binnen het decreet van 15 juni 2018 betreffende de bovenlokale cultuurwerking. Daar hebben we het meteen nog over, wanneer we het hebben over de drempel die u terecht in uw vragen aanhaalde.

Dan had u enkele vragen over de verschillende amateurkunstenfederaties. Hoewel de provinciale overheden in het verleden niet gelijkmatig inzetten op de diverse amateurkunstensectoren, koos ik ervoor om in dialoog te treden met de zeven koepelorganisaties: Vlamo, Koor&Stem, Opendoek, Danspunt, Creatief Schrijven, Muziekmozaïek en Breedbeeld. Zoals u weet, waren er met Poppunt en Kunstwerkt eerder afgesloten akkoorden rond de verdere organisatie van de pop- en rockconcoursen en de uitrol van Buren bij Kunstenaars over heel Vlaanderen.

Alle zeven organisaties hebben in 2018 op mijn vraag een ambitienota ingediend. Om deze ambitienota's te kunnen uitwerken in concrete plannen, wordt in 2019 voor alle organisaties samen – om de aanloop naar 2019 gemakkelijker te kunnen nemen – een totaalbedrag van 175.000 euro extra voorzien.

Vanaf 2020 wordt aan de landelijke koepels een bijkomende som van 1 miljoen euro ter beschikking gesteld – ik leg straks de verdeling uit, maar die hebt u misschien al gehoord – voor een startende implementatie van de diverse lijnen en projecten. Dit miljoen wordt als volgt verdeeld. Dit is in de commissie wellicht al op een of andere manier aan bod gekomen.

Vlamo, Koor&Stem, Opendoek en Danspunt krijgen als grote organisaties elk 225.000 euro. Creatief Schrijven krijgt 100.000 euro. Muziekmozaïek en Breedbeeld werken hun plannen volgend jaar verder uit.

De zeven organisaties worden inderdaad gevraagd om tegen 1 mei hun plannen te concretiseren, op basis van de hun toegewezen subsidie en met het oog op de opstart van de plannen in 2020.

Om een decretale grond te voorzien voor de stijging van de subsidie-enveloppes van de koepelorganisaties, zal het ingediende plan Talentontwikkeling toegevoegd worden als een addendum op het huidige beleidsplan 2017-2021 van de organisaties.

Het plan wordt niet 'beoordeeld' in de decretale betekenis. Elke landelijke koepel kan autonoom zijn opdracht invullen op basis van de toegewezen middelen.

Zoals u weet, vinden in het najaar de visitaties van de negen amateurkunstenorganisaties plaats en dienen de organisaties tegen 1 maart 2021 een financieel behoefteplan in te dienen en een beleidsplan tegen 31 december 2021. Dat wordt dan wel een echte beoordeling. Voor 1 mei gaat het eerder over de concretisering. De nieuwe beheerperiode kent u en ook de regels daarvan.

Alle amateurverenigingen, en dus ook muziekkorpsen, met rechtspersoon kunnen projectsubsidies aanvragen op het decreet van 15 juni 2018 betreffende de bovenlokale cultuurwerking. De projecten die zij opzetten, moeten voldoen aan de criteria van het decreet, waarbij vooral van belang zijn in deze context: de bovenlokale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie, het minimaal uitvoeren van twee functies en het overstijgen van de reguliere werking. De beleidsprioriteiten die voor de projectsubsidies geformuleerd werden, zijn geen verplichting en sluiten heel dicht aan bij bovenvermelde criteria. Dit werd zo bepaald om de drempel niet bovenmatig hoog te maken.

Door de specificiteit van dit decreet zal de haalbaarheid om in aanmerking te komen weliswaar evidentier zijn voor grotere amateurverenigingen, dat erken ik. Maar door samen te werken over enerzijds de grenzen van disciplines en sectoren heen – denk daarbij aan die lokale professionele huizen – en anderzijds de gemeentegrenzen, is projectsubsidie binnen dit decreet wel degelijk mogelijk voor amateurverenigingen. Kleine of kleinere lokale amateurverenigingen die hun werking ontplooiën in een louter lokale context, worden met dit decreet gestimuleerd – als ze dat willen natuurlijk – om projectmatig extra inspanningen te

leveren om sterker te worden en te groeien. Ik herhaal wel: de ondersteuning van hun lokale werking blijft wel degelijk een verantwoordelijkheid van de lokale overheid.

Om de drempel naar deze subsidies te verlagen, zijn de landelijke koepels goed geplaatst om, waar nodig, professionele back-up en/of advies aan te reiken om de verenigingen via coaching en begeleiding te laten groeien in hun ambities. Ook kunnen vanuit dit decreet de toekomstige intergemeentelijke samenwerkingen en het Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur hierin een stuwende rol vervullen, en dat vanuit hun specifieke ondersteunende opdracht naar het lokale en bovenlokale cultuurveld.

De vrees voor een mogelijke concurrentie tussen de professionele huizen en de amateurverenigingen is op dit ogenblik voorbarig. We zullen zien hoe de aanvragen juist allemaal binnenkomen en worden beoordeeld. De amateurkunstensector is in het decreet wel degelijk expliciet benoemd en er zal in de beoordelingen de nodige aandacht worden besteed aan het bewaken van het belang van de amateurkunsten.

Via het kerntakendebat lag de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van de amateurkunstensector, wat betreft hun basiswerking, al wel degelijk duidelijk bij de gemeenten. De provinciebesturen konden instaan voor het aspect talentontwikkeling – eventueel via subsidiëring – van orkesten van bovenlokaal belang. De provinciale subsidies die deze organisaties kregen via hun provinciebestuur werden niet doorgeschoven naar de gemeenten via het Gemeentefonds – zoals u schijnt te suggereren, of wat u eigenlijk zou willen –, maar wel toegevoegd aan de middelen voor het decreet van 15 juni 2018 betreffende de bovenlokale cultuurwerking, en het bedrag van 1 miljoen euro met de verdeelsleutel van daarnet hield ik apart.

Ik kom straks nog even terug op de globale financiële toestand. De koepelorganisaties kunnen hiermee vanaf 2020 de talentontwikkeling verder oppakken en over heel Vlaanderen uitrollen.

Mijnheer Caron, in uw laatste vraag doet u een appel aan mijn autoriteit als Vlaams minister ten aanzien van de lokale besturen. De Vlaamse overheid heeft vertrouwen in het lokale bestuursniveau. De overheveling van de middelen voor het lokaal cultuur- en jeugdbeleid past in dit vertrouwen. De lokale autonomie biedt steden en gemeenten de kans om een eigen invulling aan hun cultuurbeleid te geven.

De amateurkunsten kennen gelukkig een sterke lokale traditie, maar de beleidsontwikkeling en het aanreiken van impulsen en tools door de Vlaamse overheid is niettemin van groot belang voor een kwalitatief en dynamisch lokaal ondersteuningsbeleid. Door middel van de lokale vrijetijdsmonitoring blijven we de vinger aan de pols houden. De amateurkunstenorganisaties en -kunstenaars weten zich vanuit verschillende hoeken ondersteund, namelijk door de landelijke koepels en door het Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur. De komende jaren zal blijken hoe het lokaal bestuursniveau deze opdracht verder invult, op welke wijze vorm wordt gegeven aan een bovenlokaal cultuurbeleid en hoe alles op elkaar inspeelt.

De moraal van het verhaal is dat geen geld, dat voorheen vanuit de provincies beschikbaar was voor de ondersteuning van de amateurkunsten, is verdwenen. Alles is binnen de koepels gebleven of zit in de pot voor de projecten op basis van de bovenlokale decreten. Wat wel is gebeurd, mag u een herverdeling noemen van de rechtstreekse ondersteuning van de landelijke koepels door de Vlaamse overheid ten opzichte van de provinciale ondersteuning.

Het zijn voornamelijk de orkesten en de koren die hier een groter gevolg van ondervinden. De andere spelers zullen gelukkiger zijn met die herverdeling. Niets sluit uit dat de koepels met de middelen die ze nu nog hebben, met de bijkomende middelen die ze voor de voortzetting van de voormalige provinciale steun aan talentontwikkeling krijgen en met de mogelijkheden in de projectenpot wel degelijk wedstrijden kunnen ondersteunen. Daar komt het altijd op neer. Het gaat om de verdere organisatie van de wedstrijden voor muziekgroepen, zoals harmonieën, fanfares, brassbands en dergelijke, waaronder in mindere mate koren. Ik geef toe dat dit misschien niet op dezelfde manier als vroeger zal kunnen, maar die mogelijkheid is in elk geval niet weggenomen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik heb de indruk dat er met betrekking tot de verwachtingen een misverstand is tussen enerzijds u en uw omgeving en anderzijds de sector. Ik kan me niet van die indruk ontdoen, want ik hoor langs alle kanten goede intenties en mooie doelstellingen, maar blijkbaar is de realisatie verkeerd begrepen.

De verbreding zou natuurlijk een factor kunnen zijn. Vroeger lagen de accenten op bepaalde disciplines, zoals de orkesten en instrumentale muziek. Nu gaat het breder en hierdoor worden de middelen wat breder verdeeld. Wie vroeger veel kreeg, krijgt nu wat minder en omgekeerd. Dat zou een factor kunnen zijn.

Ik ben blij te horen dat alle middelen effectief zijn overgedragen, maar misschien moet u dat nog even verduidelijken. Hier werkten heel veel provinciale medewerkers professioneel aan. We kunnen die werknemers natuurlijk niet ontslaan. Het gaat niet enkel om de overdracht van de werkingsmiddelen. Indien dit zou kunnen, kan ik me inbeelden dat we gewezen provinciale medewerkers ter beschikking van de koepels zouden kunnen stellen. Als ze vertrekken, kunnen we die middelen dan in centen omzetten. Ik twijfel er niet aan dat de verevening financieel klopt, maar dat geldt natuurlijk niet voor mankracht. De landelijke koepels moeten hier ook mankracht voor inzetten.

Ik heb ook nog een repliek met betrekking tot de drempels voor het bovenlokaal cultuurwerk. Ik heb er in deze commissie voor gepleit de regels met betrekking tot vzw's niet toe te passen.

U kunt zeggen dat het maar een beperkte hindernis is en het is inderdaad maar een beperkte drempel, maar het zal zeker een rol spelen.

Ik ben niet tegen de idee dat de landelijke koepels lokale groepen die bijzondere projecten doen, ondersteunen. Ik ben voor het Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur, maar het moet ook gebeuren met het personeel die die koepels zelf hebben. Zo eenvoudig zal dat niet zijn.

Ik wil afwachten hoe het verder evolueert. U zegt dat de amateurkunsten in het decreet Bovenlokale Cultuurwerking genoemd zijn, wat juist is. We moeten toch wel aandachtig zijn dat het effectief gebeurt en dat ze niet worden platgewalst door professionals.

U suggereert – en u hebt intellectueel gelijk – dat de provincies eigenlijk lokaal cultureel werk ondersteunen. Als gevolg van al die wedstrijden in instrumentale muziek maar ook in koormuziek in sommige provincies, geven ze rechtstreeks subsidies aan lokale muziekorganisaties. Dat is waar, maar ze vallen wel door de mazen van het net. Ik heb niet gesuggereerd dat u ze bij het Gemeentefonds zou moeten voegen, maar het had een optie kunnen zijn. Ik weet ook niet heel goed hoe ermee om te gaan. Ik vind een impuls die kwaliteitsverbetering veroorzaakt ook zinvol. We hadden misschien beter een al dan niet tijdelijke opmerking

gemaakt in het decreet Bovenlokale Cultuurwerking zodat een gegarandeerde toegang voor amateurkunsten werd afgedwongen. Ik wil me niet uitspreken over een of andere juridische of legistische techniek om dat te doen, maar ik ben toch ongerust dat zij voor een deel de financiële pineut van het verhaal zullen zijn.

De oproep om de lokale besturen daarop te wijzen, gaat dan voornamelijk over die lokale korpsen die dreigen definitief te verliezen wat ze vroeger van de provincies kregen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, het moet me toch van het hart dat we ontgoocheld zijn dat de warme overdracht die altijd beloofd was bij de overdracht van de provinciale bevoegdheden, volgens de reacties van de verenigingen en de amateurkunsten eindigt in een koude douche. Ik zeg eerlijk dat ik echt teleurgesteld ben.

Wij zijn altijd meegegaan in het verhaal van de warme overdracht in 2018 en 2019. Nu 2020 er aankomt, zijn er blijkbaar toch heel wat misverstanden die moeten worden uitgeklaard. We vonden het geen probleem dat er in plaats van de wedstrijden meer zou worden ingezet op trajecten en talentontwikkeling en dat er vernieuwing kwam. Toch is het eigenaardig dat bijvoorbeeld Muziekmozaïek geen budget meer zou krijgen. U hebt gezegd dat er een aangepast plan zou kunnen worden ingediend, maar is er dan ook budget? De subsidies die vroeger aan al die organisaties van de amateurkunsten werden gegeven, komen niet terug. In 2020 is er ongeveer een halvering. We weten ook wel dat een deel naar het steunpunt gaat, maar wij hadden toch altijd het idee dat het decreet Bovenlokale Cultuurwerking de zaken zou ondervangen, zij het niet volledig. U zegt dat diegenen die subsidies verliezen, lokaal maar op zoek moeten gaan naar subsidies, maar de gemeenten hebben niets bij gekregen. Het budget van de provincies is voor een deel naar het Steunpunt gegaan, voor een deel naar de organisaties, maar bij mijn weten hebben de gemeenten geen geld bij gekregen om dit soort dingen te gaan doen. Het is er gewoon niet gekomen. Daar zit de angel. De verdeling is niet op een manier gebeurd die van in het begin heel duidelijk was.

Nu, op het einde van de rit, wordt duidelijk dat een aantal organisaties veel minder of niets zullen krijgen, zoals Muziekmozaïek, dat toch ook mooi werk aflevert. Ik hoop dat er nog een stuk kan worden rechtgetrokken in de communicatie naar de sector. Het is toch de grootste sector in ledenaantal binnen Cultuur. Amateurkunsten in hun geheel hebben, van alles wat er bestaat, het grootste ledenaantal binnen Cultuur. Nu zal er ongerustheid ontstaan met het zicht op 2020.

Minister, u moet dit echt herbekijken en met de sector aan tafel gaan zitten om te bekijken wat mogelijk is. Voor mij kan het niet dat bijvoorbeeld Muziekmozaïek plots op niks terugvalt. Dat kan niet. Misschien ben ik wat kritisch, maar we lopen hier op onze laatste benen en dan is het jammer dat we een traject uitwerken, dat we daaraan meewerken, dat er wordt gerustgesteld, en dat nu de hele sector op zijn achterste poten staat.

Uw uitleg klinkt theoretisch. Dat is zeer goed, maar er zijn nu eenmaal heel veel feitelijke verenigingen die geen rechtspersoon hebben, die niet in dat nieuwe decreet kunnen stappen. Hoe zal dat dan worden opgelost? Lokale besturen hebben er geen geld voor gekregen, die gaan het ook niet doen. Ik ben dus teleurgesteld en dat wil ik hier toch eens poneren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, u weet dat ik nooit heb begrepen waarom überhaupt persoonsgebonden materies uit de provincies moesten worden

weggehaald, tenzij om louter ideologische redenen. Op donderdag 17 mei hebben we over het decreet Bovenlokale Cultuurwerking gestemd. Dat decreet is nodig gebleken om de zogenaamde warme overdracht te realiseren.

We hebben ons toen onthouden omdat onze amendementen niet werden aangenomen, maar het decreet was wel broodnodig omdat het gat dat geslagen was door het afschaffen van de persoonsgebonden materieoverdracht, moest worden gedicht. Uit de vele reacties die we nu krijgen uit het veld, blijkt dat dat gat gewoon niet is gedicht. Minister, u maakt zich sterk dat alle middelen zijn overgegaan, maar er is veel meer aan de hand.

Collega Caron verwees ook naar de planlastproblematiek. De drempels moesten worden weggehaald, maar de planlast is er ook. We hebben toen een amendement ingediend om ook feitelijke verenigingen toe te laten. Dat zou een grote meerwaarde zijn geweest voor de amateurkunsten omdat momenteel alleen vzw's kunnen indienen. Zo is bijvoorbeeld 50 percent van de verenigingen van Vlamo – waarvan we het dossier hebben gezien – geen vzw. Ons amendement is toen weggestemd, dus die drempel is een feit.

De nieuwsbrief van Vlamo zegt dat het vroeger 478.000 euro had en nu nog maar 225.000 euro. Er zijn 1200 orkesten, dat is dus 187 euro per orkest. Waar zijn die middelen? Voordien werden die organisaties meer dan met alleen cash geld gesteund. Organisatiekosten werden opgenomen door de provincies, ambtenaren stonden bij en betekenden een serieuze steun die nu is weggefallen. We kunnen dus alleen maar constateren dat heel veel organisaties zich momenteel in de kou gelaten voelen. De warmte van de warme overdracht is er niet. Het gat dat is geslagen door het afschaffen van de persoonsgebonden materies, is niet gedicht.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Er zijn in dit parlement decreten goedgekeurd door de meerderheidsfracties. Het staat de oppositie vrij om bedenkingen te hebben, maar ik heb niet de gewoonte om in het zicht van verkiezingen plots te zeggen dat ik niet meer achter dat decreet sta. Het is A of het is B, wat gestemd is, is gestemd. Dat moet dus in uitvoering komen.

Ik kan begrijpen dat er bezorgdheid is, en daar heb ik het volste begrip voor. Maar het is niet omdat bepaalde organisaties in het zicht van de verkiezingen op de deur komen kloppen, dat we nu plots moeten zeggen dat het allemaal slecht is. Daar ben ik ook geen voorstander van; dat is niet mijn manier van aan politiek te doen.

De collega's van sp.a en de andere oppositieleden hebben inderdaad altijd hun bezwaren geuit over de overheveling van de persoonsgebonden financiering. Wij waren daar voorstander van, en ik blijf daar ook achter staan. Laat dat zeer duidelijk zijn.

Met het nieuw decreet Lokaal Bestuur hebben we ook gezegd dat we die sectorale stromen allemaal samen in het Gemeentefonds stoppen. Maar dat was op vraag van de burgemeesters – ik herhaal het nog eens. Burgemeesters van alle partijen, ook van CD&V en sp.a, hebben toen gezegd dat ze dat kotsbeu waren. Zij wilden af van die planlast, het moest in het Gemeentefonds worden ondergebracht. Zij wilden meer vrijheid, en minder de keizer-koster zijn van de Vlaamse overheid. Ik hoor het ze allemaal nog zeggen. Maar dan moet men ook weten dat daar gevolgen aan verbonden zijn. Als je iets wilt veranderen, moet je ook bereid zijn de eventuele gevolgen te dragen.

Het is eerst en vooral essentieel – dat hebben wij ook altijd gezegd, en ik heb daar ook schriftelijke vragen over gesteld – dat het geld dat vroeger voor amateurkunsten beschikbaar was, moet blijven. Daar zijn we het over eens. De minister heeft dat ook bevestigd.

Vroeger had elke provincie een ander systeem, laat ons een kat een kat noemen. En naargelang men een goede of slechte band had met de député, had men meer of minder subsidies. Dat mag ook eens gezegd worden. Er waren toch wel redelijk wat nominatimsubsidies in die provincies. Er was dus geen kader, en ik predik het principe 'gelijke monniken, gelijke kappen'. Dat betekent dan een globaal kader hanteren, waarin we zo objectief mogelijk, volgens bepaalde criteria, mensen moeten ondersteunen.

De amateurkunstensector is een precaire sector. Daar ben ik van overtuigd. Er zijn veel vrijwilligers die belangrijk werk leveren. Het Gemeenschapsfonds is het daarover eens. Datzelfde budget moet daar blijven. Door de overheveling zijn er nu inderdaad mensen die een aantal taken te zwaar vinden. Zij vragen om extra middelen ofwel extra personeel, en ik ben die vraag wel genegen. Dat moet worden onderzocht, en die dialoog moet verder worden opgestart.

Maar het blijft een feit dat wij voor een stuk vertrouwen hebben in die koepels, in die zin dat zij dat mogen organiseren. We vertrouwen erop dat dat in orde komt. Maar ik ben het er wel mee eens dat die koepels natuurlijk ook voldoende slagkracht moeten hebben om die opdracht uit te voeren. Daarover kun je de dialoog aangaan, maar niet over het gehanteerde principe.

Wat de projectsubsidies betreft – het gaat hier voor een stuk over de lokale korp-sen, het lokale koor, de lokale fanfare, de brassband – denk ik dat Vlaanderen zich met de algemene zaken moet bezighouden. We hebben altijd gezegd dat dat nationale materie is. Het lokaal niveau moet lokale ondersteuning bieden.

Dan heb je ook nog het Bovenlokaal Cultuurdecreet, waarin wij ook voorzien in ondersteuning in de intergemeentelijke samenwerkingen. Zij krijgen geld ter beschikking.

Die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn voor een stuk ook de regisseur van het culturele veld. Zo heb ik dat decreet geïnterpreteerd. Het lijkt mij wel logisch dat zij dan ook de nodige verantwoordelijkheden opnemen tegenover dat veld, om te zien wat daar kan gebeuren. Want zo werkt het systeem. En dan hoor ik mensen zeggen dat het lokaal niveau niets gaat doen, en dat die te weinig gaan geven. Maar dan zeg je eigenlijk dat we absoluut geen vertrouwen hebben in die cultuurschepenen en in die lokale besturen. Dat klopt dus ook niet.

Ik geloof erin dat die intergemeentelijke samenwerkingen die rol van regisseur voor een stuk op zich moeten nemen. Ik heb er ook geen probleem mee dat we dat via de minister extra in de verf zetten, en dat daar aandacht voor komt. Dat is belangrijk. We zitten nu in het eerste jaar van de nieuwe legislatuur: het lijkt me wel opportuun om dat te doen.

Maar het systeem in vraag stellen zou ik niet doen. Je moet wel maken dat iedereen zijn taak naar behoren kan vervullen, en dat je daarop kunt inwerken. Daar ben ik het mee eens. Maar je kunt nu niet gaan zeggen dat al die zaken niet kloppen, want dat is in strijd met wat we hier vroeger over hebben beslist.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Zoals de heer Caron terecht zei, leeft bij heel veel mensen een iets te grote verwachting. Wij hebben dat misschien niet voldoende kunnen uitklaren. 'Alles blijft bij het oude' is misschien de definitie van een warme overdracht.

We hebben de warme overdracht wel degelijk waargemaakt voor 2018-2019. Er is helemaal geen gat geslagen omdat er in feite middelen zijn bijgekomen. Die middelen worden echter niet noodzakelijk op dezelfde manier ingezet. De middelen die de koepels van de provincie kregen, opgeteld over alle provincies

heen, hebben we in de pot van de bovenlokale projecten gestopt. Die zijn dus wel nog altijd bedoeld om daarvoor te gebruiken. Al is de rechtstreekse lijn minder duidelijk, dat geef ik toe. Toch zijn die middelen niet verdwenen. Daarnaast hebben we ook nog 1 miljoen euro extra uit de algemene overdracht die we bij de provincies hebben kunnen lospeuteren. Dat extra miljoen euro kunnen we als bijkomende subsidie aan de koepels geven.

Eén koepel in het bijzonder komt daar minder goed uit dan andere koepels. Die andere koepels hoor ik natuurlijk niet klagen, die zijn best wel tevreden met een gelijker speelveld over de verschillende koepels heen als het op ondersteuning aankomt.

Ik vind dat we daar wel degelijk een correcte en rechtvaardige oefening hebben gemaakt. Er zijn geen middelen weg, er zijn er zelfs bijgekomen. Er zijn geen gaten geslagen. Gebeurt de personele ondersteuning op dezelfde manier? Nee, dat is inderdaad zo. Dat gebeurt minder rechtstreeks door de ambtenaren die dat vroeger vanuit de verschillende hoofdsteden deden. Dat zal nu via de koepels gebeuren en dat zal inderdaad een aanpassing vergen. Dat wil ik gerust toegeven. Toch zou ik wel eerder willen afwachten hoe in 2020 deze nieuwe situatie vanuit de koepels en volgens het nieuwe decreet in de plooi zal vallen. Ik wil dan ook bekijken hoe de amateurorganisaties op de een of andere manier kunnen intekenen voor het decreet op de bovenlokale werking. Daarnaast zijn er uiteraard een aantal lokale verenigingen die om allerlei redenen hiervoor niet kunnen intekenen omdat ze gaan vzw-structuur hebben of omdat ze echt niet bovenlokaal, maar lokaal zijn. Dat is een zaak waaraan ik niet meteen iets kan verhelpen.

Ik wil ook zeggen dat als verenigingen werkelijk lokaal zijn, de bedragen die ze krijgen niet van die aard zijn dat ze niet ook lokaal zouden kunnen ondersteund worden. Dat zijn geen bedragen die over duizenden euro's gaan, dat gaat over honderden euro's.

Ik wil met alle communicatie die we hier rond gevoerd hebben en die volgens mij transparant en te verantwoorden is – als men tenminste aanvaardt dat de provinciale overdracht van cultuur een goede zaak was, want sommigen hebben dat nooit aanvaard en anderen zijn blijven twijfelen – eerst bekijken hoe in 2020 een aantal zaken in de plooi zullen vallen. Dan kunnen we bijkomende mechanismen uitwerken. Dat zal uiteraard voor de volgende regering zijn.

De bedragen die Muziekmozaïek vzw en Breedbeeld tot nu toe ontvingen, zijn ook niet van die aard dat ze in de toekomst niet zouden kunnen vrijgegeven worden, maar dat zal voor een volgende minister van Cultuur zijn, die hierover op basis van de projectenpot moet beslissen. Het gaat telkens over een goede 30.000 euro. Als je dat bedrag verdubbelt, is dat geen onmogelijk bedrag om toe te kennen. Moet het verhoogd worden? Dat zal ook van hun plan afhangen.

Ik kan de ongerustheid van de lokale organisaties en van een specifieke koepel wel begrijpen, maar men kan niet zeggen dat ik en mijn kabinet hierover niet de hele tijd hebben gecommuniceerd, noch dat we onze kaarten niet op tafel hebben gelegd. Er zijn geen budgetten weg, er zijn geen gaten, de personele ondersteuning zal wel verminderen, maar er zijn ook budgetten bijgekomen.

Maar blijft alles bij het oude? Neen, zo veel is duidelijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Eerst een algemene reactie, vooral gericht aan collega Meremans. Het is waar dat die nieuwe intergemeentelijke samenwerking in het kader van het decreet inzake het bovenlokale de regierol op zich moet nemen, maar de aanduiding van de projecten die worden gesubsidieerd, gebeurt Vlaams.

Er is dus geen interactie tussen de regierol en de middelen die worden vrijgegeven. Ik heb al vanaf dag nul en min één gezegd dat ik dat een slecht model vind. Als je de regierol echt zou kunnen toepassen, zou je daar sterker op kunnen inspelen. Oké, het is nu zoals het is, en dus kan ik alleen zelfs samen met de minister beamen dat in veel gevallen lokale muziekkorpsen ook van lokaal belang zijn, maar die kregen wel wat provinciale middelen, en die middelen worden gediversifieerd op basis van de kwaliteit van dat orkest en op basis van de ambities om aan de kwaliteit te werken. De rest kreeg vaak ook geen middelen.

Trouwens, mijnheer Meremans, bent u van plan om in Dendermonde die ex-provinciale subsidies door de stad te laten overnemen? Ik ben eens benieuwd of u dat zult doen. Als het van lokaal belang is, zult u dan aan die lokale korpsen die provinciale subsidies toekennen vanuit de gemeentekas? *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

Voor mij is het een persoonlijk feit. Voorzitter, ik zou graag een antwoord op die vraag hebben. Het is een uitzonderlijke procedure, ik weet het.

De voorzitter: Ik hoor van de secretaris dat dat niet wordt toegepast in de commissie. *(Opmerkingen)*

Collega Caron, we zijn aan de slotreplik.

Bart Caron (Groen): Het is toch wel buitengewoon belangrijk, maar goed.

Minister, dan over het gelijk speelveld. Het is ook wel zo dat er tussen de disciplines wat die provinciale middelen betreft grote verschillen zijn qua schaal tussen die organisaties. Nu gaat u een aantal gelijktrekken en een tweetal kleinere bekijken. Het is logisch dat Vlamo veel verliest, want zij zijn veruit de grootste in Vlaanderen.

Ten slotte, collega's, het is niet omdat sommige provincies nominatims toepasten, dat heel het provinciaal cultuurbeleid nu ook op de schop moet. Ik kan u verzekeren dat in West-Vlaanderen alles was gereguleerd, met beoordelingscommissies, en er met intersubjectieve beoordeling dan wel met objectieve criteria werd gewerkt. Hier gaat men plotseling de provincies aan de schandpaal nagelen. Gaan we dat ook eens doen met veel gemeentebesturen? Dat kan ook, hoor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de optimalisatie van VRT NU – 925 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de wijze waarop de openbare omroep omgaat met klachten en met het advies van de Vlaamse ombudsman – 928 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, het stopzetten van uitzendingen door de VRT via DVB-T is nu al enkele maanden een feit. VRT NU werd en wordt nog steeds als alternatief gepromoot om het stopzetten van DVB-T op te vangen. Om van een volwaardig alternatief te kunnen spreken, moet de VRT NU-website

dan ook echt performant zijn, niet enkel compatibel zijn voor smart-tv's, maar ook voor smartphones.

Volgens Digimeter 2018 heeft al 48 procent van de Vlamingen een smart-tv, en heeft 81 procent een smartphone. Daarnaast bepaalt strategische doelstelling 5 van de VRT-beheersovereenkomst dat de VRT "toekomstgericht, digitaal en innovatief" moet zijn, en dat een online aanbod eigenlijk onafhankelijk moeten zijn van het gebruikte platform of toestel.

Minister, het is dus zeer opmerkelijk dat VRT NU eind 2018 nog niet compatibel is met smart tv's en dat er ook regelmatig klachten komen van mensen die problemen hebben met VRT NU op hun smartphone. Het videoplatform wordt dus momenteel niet onafhankelijk van het gebruikte platform of toestel aangeboden, terwijl dat wel zo zou moeten zijn.

Uit de jaarcijfers van de klachtencoördinator van de openbare omroep blijkt dat van de 8612 klachten die de openbare omroep ontving, er ruim 6000 gaan over het platform VRT NU. Het gaat daarbij in de meeste gevallen over technische problemen, waaronder dus die comptabiliteit.

Minister, eerder stelde u ook dat de VRT onderzoek blijft verrichten naar de optimalisatie van VRT NU. Het is dan toch wel vreemd dat we bij de veel gestelde vragen aan de klantendienst terugvinden dat VRT NU niet geschikt is voor smart tv's en dat dit niet op de planning staat.

Tot slot is het ook opvallend dat Vlaanderen blijkbaar achterop hinkt, want de publieke omroepen van onze buurlanden en ook de RTBF slagen er blijkbaar wel in om performante systemen te hanteren.

Hoe ver staat de VRT met haar onderzoek rond de optimalisatie van VRT NU voor smart tv's en smartphones? Hoe wil de VRT het aantal klachten over VRT NU naar beneden te halen? Zou het niet nuttig zijn om de VRT op de een of andere manier een deadline op te leggen voor de optimalisatie van VRT NU voor smart tv's?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Op dinsdag 19 maart is het jaarverslag van de Vlaamse ombudsman voorgesteld in het Vlaams Parlement, met inbegrip van een analyse van de klachten die het afgelopen jaar bij de openbare omroep werden ingediend. Dat klachtenrapport 2018 wordt tevens integraal opgenomen in het Bemiddelingsboek 2018 van de Vlaamse ombudsman.

In 2018 behandelde de klachtendienst van de openbare omroep in totaal 38.753 contacten, waarvan 8.612 klachten. Dat is bijna een verdubbeling van het aantal klachten ten opzichte van 2017. De Vlaamse ombudsman vestigt de aandacht op twee types van klachten en formuleert hieromtrent ook aanbevelingen.

Inzake de beroepsethische klachten, met name de klachten over gokreclame op de VRT, beveelt de ombudsman de openbare omroep aan om gokreclame van de VRT-schermen te bannen. De openbare omroep geeft in zijn klachtenboek aan voorstander te zijn van een duidelijke wetgeving en engageert zich om alvast de federale wetgeving vanaf juni volledig toepassen. Men merkt daarbij tevens op dat initiatieven op Vlaams vlak zouden kunnen leiden tot een volledig verbod op reclame voor bepaalde vormen van kansspelen. De VRT heeft in de zomer van 2018 voorgesteld om na te denken over een ethische code rond gokreclame, maar wacht hiervoor liever tot er klaarheid is over het eventuele verbod op reclame voor bepaalde kansspelen.

De ombudsman lijkt daar geen genoeg mee te nemen en stelt volgende aanpak voor: "De VRT zou alvast kunnen starten bij de eigen sponsorpartners die

de Vlaamse Audiovisuele Raad (VAR) om de twee jaar zoekt voor de VRT. Vandaag is Unibet op die manier een van de 44 alliantiepartners uit verschillende sectoren. Unibet en Circus.be hebben daarbij themagebonden sponsoring aangeboden en zijn dus vooral zichtbaar rond sport. In een volgende fase zou VRT kunnen gaan wegen op de verplichte sponsorbillboards bij bepaalde sportwedstrijden zoals in het voetbal bijvoorbeeld de Crokycup, waar er een verplichte billboard is van Betway of de billboard van Unibet bij Jupiler Pro League.” Dat staat te lezen in het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst, op pagina 25.

Wat de technische klachten betreft, en dan met name de klachten die gevat kunnen worden onder de noemer ‘transmissie’, gaat het om 987 klachten, waarvan het grootste deel te wijten is aan de afschaffing van DVB-T. Daarover signaleert de Vlaamse ombudsdienst dat er heel wat input is om de volgende stap in de digitalisering van onze mediawereld beter in te plannen en te communiceren. Men denkt daarbij bijvoorbeeld aan de mogelijke afschakeling van de FM-uitzendingen.

Opmerkelijk is overigens ook het grote aantal klachten over VRT NU, zoals collega Vandaele ook aangaf. In totaal werden 6125 klachten en contacten geregistreerd, waarvan ongeveer een vierde als klacht beschouwd kan worden.

87 procent van dat totaal betreft technische problemen. De openbare omroep tracht tegemoet te komen aan de problemen van kijkers met een standaardantwoord, waarin de verschillende meest voorkomende scenario’s – bijvoorbeeld incompatibiliteit met de browser van de gebruiker na updates van de videoplayer, beperkingen door uitzendrechten – worden opgenomen. De vraag is echter op welke manier de functionaliteit van VRT NU voorts geëvalueerd wordt, aan de hand van de klachten die binnenlopen.

Kortom, de klachten die bij de openbare omroep ingediend worden door kijkers en luisteraars, evenals de kritische samenvatting van de Vlaamse Ombudsdienst, bieden voer tot nadenken voor de VRT. Graag had ik vernomen op welke manier die feedback verder opgevolgd wordt.

Hoe evalueert de VRT de aanbeveling van de ombudsdienst om gokreclame volledig van haar kanalen te bannen, ongeacht het wettelijke kader dat voorhanden is en/of in de pijplijn zit?

Bent u bereid om de VRT aan te moedigen om enerzijds dringend werk te maken van een ethische code rond gokreclame en anderzijds om op korte termijn alle gokreclame van haar kanalen te weren?

We mogen gerust stellen dat er bij de DVB-T-kijkers onvrede heerst over de manier waarop hun klachten rond de stopzetting van de uitzendingen via de digitale ether door de VRT behandeld werden, met ontwijkende, tegenstrijdige of nietszeggende antwoorden. Welke lessen heeft de VRT daaruit getrokken voor de toekomst?

Gezien de significante stijging van technische klachten, met name over VRT NU, had ik graag vernomen op welke manier de functionaliteit van de videoplayer verder geëvalueerd wordt aan de hand van de klachten die kijkers indienen. Klopt het overigens dat er bij piekmomenten, bijvoorbeeld de recente debatten in het Britse Lagerhuis over de brexit, wegens de grote kijkersaantallen ook serverproblemen optreden, waardoor de videoplayer blokkeert?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik zal, zoals gewoonlijk, op alle vragen proberen te antwoorden. Ik permitteer mij evenwel de volgende bedenking aangezien de

aanleiding, deels rechtstreeks, deels onrechtstreeks, het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst is. De vraag is: zijn er meer klachten omdat het slechter gaat in de samenleving? Zijn er meer klachten omdat er meer klagers zijn? Of zijn er meer klachten omdat men gemakkelijker de weg vindt naar de Vlaamse Ombudsdienst, wat op zichzelf natuurlijk ook de bedoeling is? Ik zoek het graag samen met u uit. Dat is een zaak die we ons collectief moeten afvragen.

Voor een goed begrip: het klopt dat de term 'onderzoek' eerder werd gebruikt in de beantwoording van een vroegere parlementaire vraag. Die term dient echter in die zin begrepen te worden dat de VRT doorlopend onderzoekt hoe zij haar dienstverlening met betrekking tot VRT NU kan verbeteren. Ik heb deze week trouwens ook een interessant werkbezoek gebracht aan publiq, het vroegere CultuurNet. Daar zie je toch ook dat dergelijke ICT-aanpassingen permanent gebeuren, en dat het niet altijd evident is om daar een nulmoment en een eenmeting en een tweemeting aan toe te voegen. Dat gaat de hele tijd door. Derhalve is er ook geen sprake van een specifiek onderzoek waaruit er conclusies kunnen worden getrokken.

– Bart Caron treedt als voorzitter op.

Ik overloop nu wat de VRT voor ogen heeft met de verdere optimalisatie van de digitale producten, want inhoudelijk is de vraag natuurlijk pertinent. De VRT kiest er in haar digitale strategie voor om digitale producten te ontwikkelen die gemakkelijker aanpasbaar zijn – wat men dan in Engelse managementtaal 'agile' noemt. Dat laat toe om zo kort mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van de gebruikers en zo kort mogelijk de evoluties in de verwachtingen te volgen. Cruciaal daarbij is dat er continu wordt geluisterd naar de reacties van de gebruikers. Dat gebeurt onder andere aan de hand van continue metingen, frequente interviews en feedbackmogelijkheden die zijn opgenomen in de website en/of applicaties. Dat gebeurt dus continu.

Op die manier verkent de VRT voortdurend nieuwe mogelijkheden en worden verbeteringen bijgewerkt. Een vast team van softwareontwikkelaars en designers werkt daarbij voortdurend om de beleving te verbeteren. De lijst van nieuwe functies en verbeteringen wordt voortdurend geëvalueerd om zo kort op de bal te kunnen spelen wat de behoeften van de gebruikers betreft. Dat staat centraal.

Dat geldt dus ook voor wat betreft de functionaliteit van de VRT NU-website ten aanzien van de webbrowsers van een smart-tv. Als de klantendienst bepaalde technische meldingen krijgt in relatie tot het type smart-tv – klachten zijn dus wel degelijk belangrijk – dan wordt achteraf bekeken waar de functionaliteit van de website daar al of niet op kan inspelen.

Dan was er de vraag over het grote klachtenaantal en wat ermee gebeurt. Een voorafgaande opmerking: de VRT wijst erop dat het aantal contacten met de klantendienst niet verward mag worden met het aantal klachten. Niet elk contact is immers een klacht. Het aantal klachten is dan ook maar een beperkt aandeel van het aantal contacten met de klantendienst.

Daarnaast geeft de VRT aan dat het ook eigen is aan een digitaal product dat er mensen zijn die hulp nodig hebben. Dat sommige gebruikers problemen hebben met de VRT NU-app bijvoorbeeld, kan, maar dat is afhankelijk van verschillende factoren. Een modern product dat voortdurend in ontwikkeling is, kampt begrijpelijkerwijze altijd met mogelijke technische moeilijkheden of nieuwe wensen en noden. De VRT volgt dit op en pakt de nieuwe moeilijkheden aan naargelang van hun prioriteit.

De technische klachten of vragen in 2018 waren volgens de VRT vooral te wijten aan het invoeren van functionaliteiten die gebonden zijn aan de regelgeving met

betrekking tot het beschermen van auteursrechtelijke producties. Zo was er een piek van klachten in januari, bij het invoeren van extra maatregelen als gevolg van Europese beperkingen aangaande uitzendrechten voor aangekochte producties. Een tweede piek situeerde zich rond juni, toen extra beschermingsmaatregelen geïmplementeerd werden om de videorechten extra af te schermen naar aanleiding van het WK voetbal. In december, toen de gsm-verificatie werd geïmplementeerd, volgde nog een piek. Vanaf dan moesten gebruikers via de gsm verifiëren dat ze over een Belgisch adres en een Belgisch nummer beschikken. U ziet dat er zeer precieze redenen zijn waarom er klachtenpieken kunnen ontstaan, los van de werking van de openbare omroep an sich.

Om dit type vragen, die het grootste deel van de klachten bevatten, voldoende op te vangen, werden standaardantwoorden gemaakt. Daarin werden verschillende scenario's met mogelijkheden opgenomen om de gebruikers zo snel mogelijk te kunnen helpen.

Daarnaast werd in 2018 beslist om proactief te communiceren met de eindgebruiker. Dat gebeurt onder meer met een specifieke helppagina. Een team ontwikkelaars bij de VRT staat bovendien in nauw contact met de VRT-klantendienst om alle technische vragen zo snel mogelijk op te vangen en, waar nodig, ook de gepaste maatregelen te nemen. Op korte termijn zal trouwens de rubriek 'Meest gestelde vragen' op de VRT-bedrijfswebsite opnieuw nagekeken en eventueel aangepast worden.

Niet alleen de feedback die de VRT-klantendienst krijgt, is van belang om de gebruiksvriendelijkheid van een digitaal product te kennen. Ook andere vormen van feedback zijn dat. Dat kan bijvoorbeeld gaan over de rating die in de appstore mogelijk is of een bevraging door de VRT-studiedienst. De rating in de appstore bijvoorbeeld toont aan dat de VRT-aanpak wel degelijk aanslaat. De gebruikersrating van de Apple-smartphoneapp is eind 2018 op korte tijd van 3,4 naar 4,5 op 5 gestegen. Een belangrijk aandeel van de stijging van de ratings in de appstore heeft te maken met de sterk verbeterde Chromecast- en AirPlay-functionaliteit, waardoor VRT NU sneller en vlotter op smart-tv te bekijken is.

In nauw contact met eindgebruikers, de VRT-klantendienst en andere stakeholders worden deze technieken verder uitgebouwd. Daardoor zal het bijvoorbeeld mogelijk zijn om via Chromecast – wat voor de gebruiker een relatief goedkope techniek is – vlot series te bekijken op smart-tv, zowel via de app als tegen de zomer ook via de website.

De VRT-studiedienst hield in oktober 2018 een bevraging bij 431 gebruikers. Zij konden een score op 10 geven inzake tevredenheid over VRT NU. Dat gaf als resultaat 7,55. Dat mag toch een vrij hoge score genoemd worden. Bij dat gebruikersonderzoek werd ook gepeild naar heel wat deelaspecten, zoals snelheid, beeldkwaliteit en technologische geavanceerdheid. Ook die kregen hoge tevredenheidsscores.

Specifiek voor smart-tv zijn er op dit moment geen concrete plannen om een zogenaamde 'dedicated applicatie' te ontwerpen omdat Chromecast en Apple AirPlay al enige beleving garanderen. In overleg met diverse stakeholders kan daar op het gepaste moment op geanticipeerd worden.

Dan kom ik tot de vraag van mevrouw Segers over de capaciteitsproblematiek. Elke dag bekijken momenteel ruim 120.000 mensen de video's op VRT NU. Bij pieken, zoals de gemeente- en provincieraadsverkiezingen, doen zich niet noodzakelijk problemen voor. De VRT is erop voorzien om met piekbelastingen om te gaan en onderneemt op regelmatige tijdstippen zogenaamde 'loadtesten' om piekmomenten te simuleren.

Het klopt dan ook niet dat de VRT NU-site plat valt bij grote kijkersaantallen – de brexitsaga werd genoemd – of als er veel mensen tegelijk kijken. Dat heeft zich nog niet voorgedaan. Dat de site niet vlot raadpleegbaar is op sommige momenten, heeft andere oorzaken dan onvoldoende servercapaciteit.

De VRT heeft mij ingelicht waarover dat gaat. Concreet zijn er bijvoorbeeld twee recente voorvallen waarbij de livestreams niet beschikbaar waren wegens een netwerkprobleem in het omroepcentrum in Brussel, waardoor er geen internettoegang was en bijgevolg de streams niet naar het internet gestuurd konden worden. Door het netwerkprobleem waren de duidingsprogramma's Terzake en De Afspraak niet rechtstreeks te bekijken via VRT NU.

Het gaat hier dus niet over een capaciteitsprobleem, dus het aantal kijkers, maar een probleem met de internetconnectiviteit in het omroepcentrum, dus bij de bron. Voor de eindgebruiker maakt dat geen verschil. Je moet het kunnen zien. Ik wil maar zeggen dat het niet altijd is wat men denkt dat het is. Daar ook wordt er constant gezocht naar de optimale werking van de backoffice op technisch vlak.

Ik kom bij de vraag van de heer Vandaele over de noodzaak om een deadline op te leggen. Uit mijn vorig antwoord zult u al begrepen hebben dat het niet zo evident is een optimalisatie te bereiken. Men werkt immers voortdurend aan verbetering.

De VRT heeft in de loop van 2018 aan heel wat vragen over de compatibiliteit tussen een tablet of smartphone met televisie oplossingen kunnen bieden door de functionaliteiten van de VRT NU-app te verbeteren. Door daar zwaar op te werken, is het aantal klachten over het doorsturen van programma's vanop de VRT NU-app op tablet en smartphone naar televisie via Chromecast en AirPlay sterk afgenomen.

De VRT kiest er bovendien voor om haar apps samen met de gebruikers te onderzoeken. Dat zorgt ervoor dat de oplossingen die worden gevonden, functioneel beter en gebruiksvriendelijker zijn.

Zoals aangegeven heeft de VRT specifiek voor smart-tv op dit moment geen concrete plannen om een zogenaamde 'dedicated applicatie' te ontwerpen. Ik ben niet van plan om in dezen concrete deadlines op te leggen omdat dit behoort tot de operationele werking van de VRT en ik me conform het Mediadecreet hiermee niet mag en niet wens in te laten. Ook de beheersovereenkomst staat me niet toe acties te ondernemen in die zin. Uit de informatie die ik krijg van de VRT en die ik nu met u aan het delen ben, merk ik dat de VRT wel degelijk voortdurend aan die optimalisatie werkt. Wel zal ik aan de VRT vragen de nodige middelen en acties te blijven nemen inzake de optimalisatie van VRT NU en de castfunctie van mobiele devices naar tv en daarover te blijven communiceren.

Het blijft een technisch verhaal. Individuele problemen en dus ook meldingen of klachten zullen zich steeds stellen. Het is de vraag wat daarvan structureel is en ook zodanig kan worden opgelost.

Een nieuwe smart-tv-applicatie ontwerpen is een strategisch of een operationeel verhaal. Het hoort toe aan het VRT-bestuur om zich daarover te buigen.

De zogenaamde onvrede over de stopzetting van DVB-T mag volgens de VRT niet verward worden met eventuele opmerkingen rond de klachtenbehandeling. Vaak blijven kijkers, ondanks een gedegen antwoord, onvrede hebben over een bepaalde beslissing. De VRT kan hier enkel grip voor opbrengen.

De VRT stelt dat zij alle klachten en vragen zo goed mogelijk heeft proberen te beantwoorden en dat nog steeds doet. Iedereen met klachten, vragen en reacties over de afschaffing van DVB-T heeft steeds binnen gepaste termijn een antwoord ontvangen. Ze heeft daarbij de kijkers zo goed mogelijk proberen door te

verwijzen naar de beschikbare alternatieven. Daarnaast heeft de klantendienst ook positieve reacties ontvangen van vroegere DVB-T-kijkers die tevreden tot zeer tevreden zijn over het aangepaste aanbod van VRT NU.

Wat betreft de gokreclame heeft de VRT kennisgenomen van de aanbeveling van de ombudsman en zal dit met de nodige aandacht bekijken. De VRT laat weten sommige zaken toe te passen nog voor de nieuwe wettelijke regeling van toepassing is, zoals geen commerciële communicatie voor gokspelen voor 20 uur.

De VRT heeft nog geen ethische code rond gokreclame gemaakt, zoals ik u eerder in een parlementair antwoord heb meegedeeld. De VRT is absoluut voorstander van duidelijke regels omtrent reclame voor gokspelen. De openbare omroep zal vooreerst de recent aangenomen federale wetgeving strikt naleven.

We weten dat er op Vlaams niveau twee decretale initiatieven zijn, waarvan één thans nog voorligt. Gezien de scope van deze initiatieven wacht de VRT de uitkomst van deze wetgevende initiatieven af, alvorens ethische richtlijnen te formuleren.

Gelet op de timing van behandeling van het initiatief in dit parlement – ik heb begrepen dat dit vandaag op de commissieagenda staat – zullen de volgende stappen door de VRT binnen dit ethische kader rond gokreclame voor binnenkort zijn. Wordt dus vervolgd.

Collega's, voor de duidelijkheid, ik ga hiermee het debat niet uit de weg. Ik heb u in herhaalde antwoorden op parlementaire vragen hetzelfde gezegd. Dit is te hernemen met de VRT. Er moet gekeken worden naar wat de VRT van plan is naar aanleiding van de inwerkingtreding van de federale wet deze zomer en wat ze ernaast wenst te doen of zal doen. Pas dan kijkt men best naar wat er op Vlaams niveau beleidsmatig nodig is, bijvoorbeeld via de omzetting van de AVMD-richtlijn (audiovisuele mediadiensten) of de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, die ook niet heel veraf meer ligt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik begrijp uit uw antwoord dat enerzijds de VRT wel degelijk werk maakt van het probleem, en dat anderzijds sommige oorzaken van het probleem buiten de VRT liggen. Ik denk dat we hoe dan ook kunnen blijven aandringen – en u kunt dat zeker – dat men dit dossier niet loslaat, en dat men hier toch met de nodige kracht en inzet aan doorwerkt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De VRT gaf bij de presentatie aan dat de verdubbeling van het aantal klachten meer te maken heeft met de veranderende wereld, met mondigere mensen, en met meer toegankelijkheid, omdat de VRT het indienen van klachten ook gemakkelijker maakt.

Maar technische klachten zijn natuurlijk technische klachten. Als die toenemen, moet de VRT er toch wel voor zorgen dat ze de technische aspecten die nu mislopen goed opvolgt, en dat er hard aan gewerkt wordt.

Wat de gokreclame betreft, lopen we al een stukje vooruit op de bespreking straks van het voorstel van decreet van collega Annouri. We zitten vandaag op het momentum van een ongelooflijk belangrijke maatschappelijke discussie. We hebben gezien dat, sinds het vrijmaken van de markt van gokspelen, en zeker sinds het online gokken, het aantal gokverslaafden exponentieel mee stijgt. Daar moeten we absoluut, als maatschappij, vanuit de politiek, actie ondernemen.

We vragen altijd veel meer van de VRT dan van andere zenders. Het is de enige zender waarvan we een maatschappelijke opdracht kunnen vragen. Ik begrijp dat de VRT momenteel vooral afwacht wat er wetgevend gebeurt, en dan zal nadenken over hoe om te gaan met gokreclame. Dat is meer dan nodig. Maar we moeten echt een wetgevend initiatief nemen om te zorgen dat niet alleen de VRT-kijkers minder of niet met gokreclame geconfronteerd zouden kunnen worden, maar dat dat op alle televisiezenders geldt. Dat is absoluut nodig.

We hebben het nu nog niet gehad over de aanbevelingen die de ombudsman doet ten aanzien van de Nationale Loterij. Ook die dialoog gaan we absoluut vanuit de politiek moeten aangaan. De Nationale Loterij is opgericht met een heel specifieke opdracht: het kanaliseren van de gokdrift. Ook zij moeten goed nadenken over welke producten ze aanbieden, en vooral op welke manier daar reclame voor gemaakt wordt. Ik heb ook begrepen dat de ombudsman een brief van de Nationale Loterij ontvangen heeft om daarover in dialoog te gaan. Dat is minstens even hard nodig als dat de VRT daarover dat ethisch charter ontwikkelt.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Zonder er inhoudelijk te veel op te willen doorgaan, nemen wij akte van de afwachtende houding van de VRT wat gokreclame betreft. Maar als ze wachten op wat er hier zal gebeuren, zullen ze nog een weekje langer moeten wachten want in overleg met de collega's hebben we afgesproken om het voorstel van decreet pas volgende week te agenderen, zodat iedereen de nodige tijd kan nemen om in discussie te gaan. Ik wilde dat toch even ter informatie meegeven aan de mensen van de VRT, die ongetwijfeld nu wachten op wat wij hier gaan doen. Ze zullen dus nog een weekje langer moeten wachten.

Bart Caron (Groen): Ik wil gewoon nog even toevoegen dat in mijn mailbox er inderdaad ook minder klachten komen over de technische toepassingen van VRT NU en de koppelingen met smart-tv. Dus ze hebben er inderdaad werk van gemaakt. Ik roep de collega's vooral op om bij de contacten die zij met de leiding van de VRT hebben te blijven aandringen dat die technische problemen snel aangepakt worden. U hebt ook in die zin geantwoord. Er is beterschap, maar er is nog een stukje werk af te leggen. Ik hoop dat dat ook volop gebeurt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) – 912 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de voorbereiding op het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) – 934 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Vorig jaar hielden we in juni in deze commissievergadering een gedachtewisseling over een nieuw format voor het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP), omdat het huidige JKP dit jaar natuurlijk afloopt en om een goede opvolging vraagt.

Het JKP heeft volgens ons heel wat potentieel, niet het minst als instrument voor de uitwerking van een effectief geïntegreerd jeugdbeleid over alle beleidsdomeinen heen. Het lijkt me dan ook van het grootste belang dat, om die verwachtingen in te vullen, alle partners al in de vroege fases van het traject betrokken worden.

Daarom heb ik de volgende vragen. Hoe verloopt het proces van de totstandkoming van het JKP? Wie wordt daarbij specifiek betrokken? Welke timing stelt u voorop?

Op welke manier plant u een breed draagvlak te creëren voor het nieuwe JKP? Hoe zal ervoor worden gezorgd dat de andere ministers, kabinetten en departementen op de hoogte zijn én meewerken aan de inhoud en de uitvoering van het JKP? Daarmee staat of valt het 'geïntegreerd jeugdbeleid' uiteraard.

Wat is uw visie op het gebruik van het JKP als instrument om samenwerking te stimuleren over de beleidsdomeinen heen? Hoe plant u die visie te weerspiegelen in de totstandkoming van een nieuw JKP?

En tot slot, hoe plant u het nieuwe JKP slagkrachtig en duurzaam te maken? Worden daarvoor bijkomende middelen voorzien?

Ik besef natuurlijk dat we aan het einde van een legislatuur zitten, maar het is goed dat we ons met de commissie Jeugd en u als minister van Jeugd uitspreken over onze verwachtingen inzake het nieuwe JKP in de volgende legislatuur.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Vorig jaar, op 18 mei, keurde de Vlaamse Regering een besluit goed betreffende het jeugd- en kinderrechtenbeleid. Meer bepaald ging het om de hervorming van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan dat per legislatuur de lijnen uitzet voor het beleid van kinderen en jongeren.

Met het besluit stipuleerde de Vlaamse Regering enkele wijzigingen. Zo moet de nieuwe Vlaamse Regering binnen een half jaar na het begin van de volgende regeerperiode maximaal vijf prioritaire doelstellingen bepalen voor kinderen en jongeren op basis van een omgevingsanalyse van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Daarnaast wordt voor elk van de gekozen prioritaire doelstellingen, onder coördinatie van de Vlaamse minister bevoegd voor de jeugd vervolgens een projectplan worden opgemaakt.

De reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid bereidt het JKP mee voor, volgt het op, schat de effecten op kinderen en jongeren in en organiseert daarover horizontaal overleg. Iedere Vlaamse minister organiseert naast de medewerking aan de prioritaire doelstellingen van het plan jaarlijks voor zijn eigen bevoegdheden een verticaal overleg jeugd- en kinderrechtenbeleid. Dit overleg toetst de specifieke beleidsinitiatieven op hun effecten voor kinderen en jongeren en hun rechten en levert input voor de beleidsbrief.

Bij de hervorming leverden heel wat organisaties zoals de Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat uitgebreide input om het nieuwe plan te laten slagen. In juli 2018 vond over de wijzigingen van het plan eveneens een gedachtewisseling plaats in deze commissie. Daarbij was de algemene teneur dat het huidige JKP zijn verdiensten had maar dat het te veel een opsomming was en te weinig gefocust op concrete prioriteiten en zonder bijhorende budgetten. Daarom is het een goede zaak dat het nieuwe plan kiest voor concrete prioriteiten met meetbare indicatoren.

Op een Groteprioriteitendebat in april 2019 zal een selectie worden gemaakt van prioritaire complexe thema's die het brede jeugd- en kinderrechtsveld wil opgenomen zien in het volgende JKP.

Minister, hoe verloopt de voorbereiding op het nieuwe JKP momenteel? Welke stappen zijn er reeds gezet? Op welke wijze coördineert het departement hierin en betreft men de verschillende jeugdactoren?

Hoe zal men aan de slag gaan met de bevindingen van het Groteprioriteiten-debat? Wat zijn de volgende stappen in dit proces?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Eerst beantwoord ik de meer algemene vragen over de voorbereiding en het draagvlak. Gedragenheid is inderdaad een belangrijk aandachtspunt in de voorbereiding van een goed plan – elk goed plan zou ik zeggen – om tot een goede uitvoering te komen. Die gedragenheid moet op verschillende vlakken bereikt worden. In eerste instantie gebeurt dat binnen het departement dat de opmaak coördineert. Via het sectoraal netwerk Jeugd wordt erop toegezien dat iedereen op dezelfde lijn zit en dat iedereen die nodig is een steentje kan bijdragen.

Ook de andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid moeten mee zijn in het verhaal. Het zijn de andere administraties die er uiteindelijk mee zullen moeten voor zorgen dat het JKP succesvol uitgevoerd wordt. Bij voorkeur is er dan ook een link met de bijdrage van de Vlaamse administratie aan het regeerprogramma, die dient als onderbouw voor de politieke beleidskeuzes in het regeerakkoord. Op die manier heeft het plan ook impact op het regeerakkoord en de verschillende beleidsnota's.

Verder is er ook draagvlak nodig bij de uiteindelijke doelgroep, de kinderen en jongeren in Vlaanderen en in Brussel. Hiervoor zorgen hun vertegenwoordigers, bijvoorbeeld in de Vlaamse Jeugdraad, en het 'jeugdig middenveld' of de brede jeugdsector.

De jeugd- en kinderrechtssector wordt als bevoorrechte partner vaak bij de uitvoering betrokken. Er is ook nood aan draagvlak bij de lokale en provinciale besturen. Ook zij moeten een rol spelen in het voeren van een kwaliteitsvol Vlaams jeugd- en kinderrechtsbeleid. Ze moeten hier, uiteraard met respect voor de subsidiariteit, bij worden betrokken. Ten slotte moet het traject dat we voor de verkiezingen lopen voldoende vertrouwen schenken, zodat de nieuwe Vlaamse Regering hier verder aan kan werken.

We werken systematisch aan dit draagvlak door middel van bevestigingen en terugkoppelingen. Dit gebeurt in de omgevingsanalyse, bij de selectie van de prioritaire thema's, in de werkgroepen en bij de uitwerking van de projectplannen. Ik zal even een overzicht geven van de stappen die tot nu toe in dit traject zijn gezet.

In oktober 2018 heeft ter voorbereiding van het nieuw JKP een reflectiegroep XL voor het eerst vergaderd. Bij deze reflectiegroep voor het jeugd- en kinderrechtsbeleid zijn alle beleidsdomeinen en vertegenwoordigers van de jeugd- en kinderrechtsbovenbouw van in het begin betrokken. De reflectiegroep komt samen op cruciale momenten in het proces. Tijdens die momenten worden op basis van de omgevingsanalyse verschillende brede thema's geselecteerd die door de aanwezige aanspreekpunten en andere partners als prioritair worden beschouwd.

De administratie is met deze brede thema's aan de slag gegaan. Tussen oktober 2018 en januari 2019 is met verschillende experts overleg gepleegd. In januari 2019 heeft de stuurgroep een eerste keer vergaderd. De Ambassade, De Vlaamse Jeugdraad, het Minderhedenforum, Bataljong, het departement en andere beleidsdomeinen zijn hierin vertegenwoordigd. Het is de taak van de stuurgroep

het proces te bewaken en het draagvlak binnen de eigen achterban te vergroten en te bestendigen. Er is vanuit de verschillende expertises gekeken naar de prioritaire thema's die toen op tafel lagen.

Bij wijze van terugkoppeling, maar ook van reflectie, is de reflectiegroep XL op 5 februari 2019 een tweede maal bijeengeroepen. Toen is advies gevraagd over de tot dan toe verzamelde bevindingen en prioriteiten. Ondertussen is alle input die tijdens het hele traject is verzameld in een brochure samengevoegd. Hier werd meteen een gespreksmethodologie aan gekoppeld. Deze methodologie laat alle jeugdwerkers, leerkrachten en jeugddiensten toe om, indien ze dat wensen, zelf aan de slag te gaan met die grote prioritaire thema's, om input te verzamelen bij de jongeren waarmee zij werken en om deze input mee te nemen naar het Groteprioriteitendebat, waarover later meer volgt. De brochure wordt langs verschillende kanalen verspreid. Na de vergadering van de reflectiegroep is de verzamelde feedback door de stuurgroep besproken en door de administratie verder verwerkt.

Op basis van het tot nu toe doorlopen proces liggen vandaag vijftien voorlopige transversale ingewikkelde problemen (TRIP's) op tafel voor het Groteprioriteitendebat. Het zou de jeugdsector niet zijn indien het niet op deze manier zou kunnen worden benoemd. Ter voorbereiding van het Groteprioriteitendebat zal de administratie met deze vijftien TRIP's de boer op gaan en het gesprek aangaan met de verschillende stakeholders.

Zo is de administratie op 20 maart 2019 langsgedaan bij de commissie jeugdwerk. Hoewel de leden van die commissie tijdens elke vergadering op de hoogte worden gehouden van het proces en van de stand van zaken, hebben ze op 20 maart 2019 een directer inzicht gekregen in de prioriteiten en de doelstellingen die nu op tafel liggen. Er is een oefening gemaakt waarbij is gepeild naar de toepasbaarheid van de doelstellingen in de eigen werking en naar de mate waarin het JKP een kapstok kan zijn om binnen de eigen organisatie aandacht voor bepaalde zaken te hebben. Tot slot was er toen ook ruimte om feedback te geven op wat tot nu toe op tafel ligt.

Nog recenter, op 23 maart 2019, heeft de administratie het vrijwilligersweekend van de Vlaamse Jeugdraad bezocht, waar een gelijkaardige oefening is gemaakt. De vrijwilligers hebben kennisgemaakt met het JKP en met het belang van dit plan. Ze konden vragen stellen en gingen nadien, aan de hand van de oefening, dieper in op een aantal thema's en doelstellingen waarover ze vanuit hun eigen invalshoek konden reflecteren.

De administratie gaat verder aan de slag met de reflecties van de commissie jeugdwerk en van de vrijwilligers van de Vlaamse Jeugdraad, met als doel een aantal zaken scherper te stellen in de aanloop naar het Groteprioriteitendebat. Het is de bedoeling dat de TRIP's tijdens het Groteprioriteitendebat op 26 april 2019 worden uitgediept en geprioriteerd. Politieke vertegenwoordigers zijn natuurlijk ook van harte welkom.

Het is in deze fase de bedoeling aan de strategische doelstellingen te werken. Er zit nog ruimte in de uitwerking van de projectplannen. De volgende Vlaamse Regering zal in het begin van de nieuwe legislatuur duidelijke keuzes moeten maken. De doelstellingen moeten strak worden afgelijnd, zodat ze een echte ambitie uitstralen. Tijdens een volgende fase zal elke prioriteit grondig worden uitgewerkt en zullen ook middelen aan elke prioriteit worden gekoppeld.

Na de keuze van de Vlaamse Regering van de vijf prioritaire transversale doelstellingen of TRIP's zal er in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2018 per prioriteit een stuurgroep worden opgericht waarin de betrokken ministers en administraties zijn vertegenwoordigd. De stuurgroepen

zijn verantwoordelijk voor de opmaak en de opvolging van de projectplannen. Hierdoor kunnen de verschillende betrokken beleidsdomeinen vanuit hun eigen expertise en het instrumentarium dat zij daar reeds opgebouwd hebben, invulling geven aan de projectplannen. Het zal ook cruciaal zijn dat er tijdig wordt gekeken naar de budgetten voor de uitvoering. Deze stuurgroepen zullen minstens zesmaandelijks bijeenkomen waardoor een structureel overleg bestendig wordt. De coördinatie zal gebeuren door de Vlaamse minister, bevoegd voor de jeugd.

Deze projectplannen vormen binnen een algehele visie op de jeugd en het jeugd- en kinderrechtenbeleid het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan voor de volgende beleidsperiode. Rekening houdend met het regeerakkoord en de verschillende beleidsnota's, is het plan dus inderdaad een instrument om werk te maken van een transversaal jeugd- en kinderrechtenbeleid in Vlaanderen.

Om de transversaliteit van het JKP uit te dragen, moet het dan ook samen worden gelezen met de andere instrumenten voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid. Het eerste is het verticale overleg jeugd- en kinderrechtenbeleid dat werd ingesteld met het BVR van 7 september 2018. Naast de medewerking aan de prioritaire, transversale doelstellingen heeft iedere Vlaamse minister binnen zijn bevoegdheden ook zijn eigen verantwoordelijkheid in het kader van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid. In het ontwerp van besluit wordt gesteld dat iedere Vlaamse minister jaarlijks voor zijn eigen bevoegdheden, ter voorbereiding van de beleidsbrief, een verticaal overleg jeugd- en kinderrechtenbeleid organiseert. Hij vraagt daarbij minstens het Kinderrechtencommissariaat, de Vlaamse Jeugdraad en de bevoegde aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid om er deel van uit te maken. Het verticale overleg toetst de specifieke beleidsinitiatieven op hun effecten voor kinderen en jongeren en hun rechten en levert input voor de beleidsbrief. De uitvoering van het JKP moet jaarlijks worden geconcretiseerd en opgevolgd via de beleidsbrieven die ook gekoppeld zijn aan de begroting, en elke minister wordt verondersteld systematisch uitvoering te geven aan het Kinderrechtenverdrag. Hierover wordt periodiek gerapporteerd aan het VN-Comité in Genève.

Het tweede instrument zijn de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid en de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid. De opdrachten van dit horizontale overleg worden omschreven in het BVR van 7 september 2018.

Het derde instrument is het jongeren- en kindeffectrapport (JoKER).

Het vierde instrument is het lokaal beleid: het is belangrijk dat er nagegaan wordt hoe het JKP een instrument kan zijn waarmee de Vlaamse overheid lokale besturen kan inspireren en/of ondersteunen om aan de slag te gaan met de nieuwe thema's van het JKP.

Het is dan ook van groot belang dat het engagement dat gevraagd wordt binnen de verschillende projectplannen, effectief opgenomen wordt.

Hoe gaan we dit slagkrachtig maken? De algemene teneur in de evaluatie van het huidige jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan was inderdaad dat het JKP zijn verdiensten heeft – dat is ook zo in de commissie aan bod gekomen –, maar dat het te veel een opsomming is, dat er te weinig gefocust wordt op concrete prioriteiten en dan nog zonder bijhorende budgetten. Ook dat debat hebben we in de commissie regelmatig gehoord en gevoerd. In het nieuwe concept moet dit anders. In het besluit werd bepaald dat er per prioriteit ook budgetten zullen worden vrijgemaakt en dat gewerkt zal worden met concrete plannen van aanpak met acties, mijlpalen en resultaatsindicatoren. Het feit dat de projectplannen voor de vijf prioriteiten in stuurgroepen op hoog niveau worden uitgewerkt en opgevolgd, zal zorgen voor duurzaamheid. Bedoeling is dat de stuurgroepen worden samengesteld met vertegenwoordigers van de betrokken ministers, administraties en

andere betrokkenen bij het project. Ik ben er sterk voorstander van dat er ook jeugdwerkers en vertegenwoordigers van kinderen en jongeren zelf deel van uitmaken, om goed de vinger aan de pols te houden. De stuurgroepen komen minstens zesmaandelijks bijeen. Bedoeling is dat de coördinerend minister voor Jeugd hierop toeziet.

Op een Groteprioriteitendebat van 26 april zal een selectie worden gemaakt van de prioritaire complexe thema's die het brede jeugd- en kinderrechtenveld opgenomen wil zien in het volgende JKP. Als we gaan kijken naar wat er na het Groteprioriteitendebat zal gebeuren, kan ik u vertellen dat de administratie nog voor de verkiezingen de prioritering in de voorliggende doelen zo breed mogelijk bekend zal maken, contact zal opnemen met de studie bureaus van de politieke partijen, en fiches zal maken in de regeerbijdrage.

Naar ik verneem, zullen de Vlaamse Jeugdraad en de jeugdsector ook nog hun eigen kanalen inzetten om nog voor de verkiezingen een zo breed mogelijk draagvlak te creëren voor de gekozen prioriteiten.

Ideaal zou zijn dat de prioritaire doelstellingen voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid terug te vinden zijn in het Regeerakkoord. In het licht daarvan wordt zo nauw mogelijk aansluiting gezocht met het werk in de verschillende ambtelijke schrijfgroepen die de bijdrage van de Vlaamse administratie aan het regeerprogramma voorbereiden.

Een tweede spoor zijn de beleidsnota's per inhoudelijke bevoegdheid van de verschillende ministers. Het zou heel sterk zijn, mochten de vakministers in hun beleidsnota's de beleidsopties voor het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan erkennen en overnemen. In functie hiervan spelen de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid van de betrokken beleidsdomeinen uiteraard een cruciale rol.

Het derde spoor is de bepaling van de vijf beleidsdomeinoverschrijdende – transversale – doelstellingen. De nieuwe minister van Jeugd zal snel in actie moeten komen om ervoor te zorgen dat de Vlaamse Regering een weloverwogen beslissing kan nemen binnen de zes maanden na de aanstelling van de regering. Wanneer de nieuwe Vlaamse Regering is aangesteld, zal zo snel mogelijk een briefing gepland worden aan de nieuwe ministers. De coördinerende administratie organiseert in overleg met de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid in de betrokken beleidsdomeinen een informatiemoment in september. Die planning is dus al concreet gemaakt. We moeten ervan uitgaan dat het traject dat gelopen wordt voor de verkiezingen voldoende vertrouwen geniet bij de nieuwe Vlaamse Regering om op verder te werken.

De keuze van maximum vijf prioritaire, transversale doelstellingen zal reeds in november principieel gebeuren door de Vlaamse Regering. De keuze moet immers voor advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Jeugdraad en aan het Kinderrechtencommissariaat. De bedoeling is dat de definitieve keuze begin januari 2020 duidelijk is.

In januari worden dan de stuurgroepen samengesteld en de projectplannen voor de geselecteerde doelstellingen opgemaakt. De bevoegde ministers zullen hierin, op basis van de voorzet in het administratieve luik en in overleg met kinderen, jongeren, jeugdwerk en vertegenwoordigers van andere beleidsdomeinen, zelf de acties formuleren die zullen bijdragen tot het behalen van de doelstellingen, en ze zullen het budget hiervoor vastleggen.

De eindredactie van het JKP moet rond zijn tegen 30 april 2020. Eén jaar na het begin van de regeerperiode moet het goedgekeurde JKP overhandigd worden aan het Vlaams Parlement.

U ziet: er is toch wel veel dat al heel concreet op de planning staat.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Dank u voor uw uitgebreide antwoord, minister. Ik denk dat het van belang is om, net voor het einde van de legislatuur, nog eens een stand van zaken te krijgen over het verloop van het proces. Ik heb het gevoel dat dat participatief traject wel goed aan het verlopen is. Maar ik wil wel waarschuwen: vorige keer verliep het ook goed, terwijl het JKP uiteindelijk bijna een copy-paste geworden is van de beleidsnota's. Het zou toch jammer zijn, mocht dat opnieuw het geval zijn.

Ik wil toch ook van de gelegenheid gebruik maken om nog een aantal aandachtspunten mee te geven vanuit mijn fractie. Een aantal dingen hebt u zelf al aangehaald.

Ten eerste: de middelen. We hopen uiteraard dat er voor het JKP in aparte middelen wordt voorzien want een plan zonder middelen is natuurlijk ook maar gewoon een plan.

Ten tweede hopen we dat er specifieke indicatoren worden opgesteld – maar u hebt daar al naar verwezen – zodat we op het einde van het nieuwe JKP ook kunnen nagaan of het hebben van zo'n instrument wel degelijk het verschil heeft gemaakt om de rechten van kinderen en jongeren en het jeugdbeleid in het algemeen te verbeteren.

Ten derde hoop ik natuurlijk ook dat kinderrechten en de aanbevelingen van het VN-kinderrechtencomité heel sterk in dat JKP zitten en dat er ook een link wordt gemaakt tussen de acties die in het JKP staan en de opmerkingen van het VN-kinderrechtencomité, die uiteraard zeer terecht zijn. Ik denk dan bijvoorbeeld aan armoedebestrijding maar ook aan jongeren met een handicap.

Ten vierde: de samenwerking met andere overheden. U hebt zelf al verwezen naar het lokale niveau, en hoe gemeenten en steden met het JKP aan de slag kunnen gaan. Maar ik denk bijvoorbeeld ook aan het federale niveau want, uiteraard, als we kijken naar de aanbevelingen van het VN-kinderrechtencomité, bevinden heel wat zaken zich op het federale niveau. Ik heb in dit JKP wel vaak de link gemist tussen het federale en het Vlaamse niveau als het over jeugdbeleid en kinderrechten gaat.

Tot slot, aansluitend bij het vierde punt over die samenwerking met andere overheden, had ik in het volgende JKP ook graag een link gezien met de Europese jeugdstrategie. Ik weet niet of het de bedoeling is dat dat wordt meegenomen in het nieuwe JKP.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik wil u bedanken voor het feit dat u hier, op het einde van de legislatuur, nog een stand van zaken geeft van het JKP. Voor ons was het heel belangrijk dat de sector en het werkveld hier sterk bij betrokken werden. Op basis van uw antwoorden heb ik de indruk dat dat nu ook wel gebeurt, en dat er wel degelijk participatie en inspraak is van de jongeren en van het werkveld.

Gelet op de projectplannen en de bijhorende budgetten die voorzien zijn, en de samenwerking met de minister, moet er in de toekomst zeker sprake zijn van een veerkrachtig JKP. Het zal natuurlijk aan de volgende regering zijn – en dus vooral aan de minister van Jeugd – om een breed draagvlak te creëren.

Ook de betrokkenheid van alle bevoegde ministers in het regeerakkoord lijkt mij cruciaal voor de toekomst van het JKP. Ik denk dat er veel voorbereidend werk is gebeurd rond die vijftien transversale thema's. Dat is een goede basis om op verder te gaan.

Het is jammer dat ik het misschien niet meer zal meemaken, maar dan is het voor mijn opvolger. Maar het is goed dat alles loopt, dat we weten hoe de stand van zaken nu is, en dat het werkveld zelf toch voldoende betrokken is.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, ik dank u voor het heel uitgebreide antwoord op de goede vragen van collega's Soens en Van Eetvelde. Ik wil namens mijn fractie ook even het belang van het JKP benadrukken, en dan vooral die heel ambitieus geformuleerde doelstellingen.

Wij steunen de keuze om rond vijf prioritaire thema's te werken. Maar we willen toch ook benadrukken dat het heel belangrijk is dat die thema's heel ambitieus geformuleerd zijn want we mogen niet blijven steken in vijf projectplannen. Maar op basis van het antwoord van de minister hebben we daar wel vertrouwen in.

Die ambities moeten zich niet alleen vertalen in de plannen zelf, maar ook in de budgetten. De collega's hebben dat ook aangehaald. We moeten niet alleen ambitieuze budgetten hebben om die plannen te kunnen realiseren; we moeten ook de ambitie hebben om tijdig met die budgetten te starten.

Minister, u hebt al een uitgebreid overzicht gegeven van de lopende procedure en de werkgroepen die zullen worden opgericht per prioriteit. Wat die eerste budgetten voor de uitvoering betreft, moeten we ook zien dat we de eerste begrotingsgespreksronde niet missen en dat we al zicht hebben op wat daar allemaal nodig zal zijn.

Wat het grote prioriteitendebat betreft, wil ik toch even gehoor geven aan een onduidelijkheid die ik heb opgevangen vanuit de Vlaamse Jeugdraad, over de doelstelling van die dag. We willen zoveel mogelijk mensen bij elkaar brengen, louter om de rangorde van die prioriteiten te bepalen. Maar ik denk niet dat dat de echte doelstelling moet zijn. Het voornaamste doel is dat we de expertise binnen het jeugdnetwerk bijeenbrengen, om te bekijken hoe we die ambities kunnen aanpakken en realiseren. Met de benaming alleen al – die TRIP's – toont de jeugdsector aan dat zij heel vindingrijk zijn.

Minister, het verheugde mij dat u zelf ook verwees naar de lokale besturen, en dat u de lokale besturen mee wilt inspireren via het JKP. Nu, ik denk dat we daar verder in moeten gaan, door acties te formuleren waarop de lokale besturen kunnen intekenen. Zo kunnen ze zelf ook ondersteuning ontvangen. Dat kan natuurlijk alleen maar effectief zijn als de lokale besturen ook een plaats krijgen binnen dat JKP.

Ik was heel blij met uw gedetailleerde antwoord. We hebben heel veel vertrouwen in de methodiek die momenteel is voorgesteld, en die binnen de regering zal lopen. De CD&V-fractie gaat dat natuurlijk verder opvolgen – zowel het proces als de verdere uitwerking, en de verdere opvolging vanuit het JKP.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik dank de verschillende parlementsleden voor hun steun aan het proces. Ik ben er zeker van dat ze dat nu – en mogelijk ook in de toekomst – van zeer dichtbij zullen opvolgen, en terecht. In die zin is iedereen ook van harte uitgenodigd op het grote prioriteitendebat zelf.

Er was ook de concrete vraag over hoe we dat aan de Europese strategieën koppelen. Ik zal de administratie vragen om dat mee te nemen. Dat lijkt me niet alleen nuttig, maar ook wel nodig.

Wat is de moraal van het verhaal? De budgetten zullen natuurlijk vrij cruciaal zijn, maar na lange en af en toe wat saaie debatten over wat nu een goed JKP is en wat niet, zullen we met dit goede parlementaire werk, waarvoor dank, hopelijk die volgende stap kunnen zetten om het beleid inzake jeugdwerk en kinderrechten nog beter te maken dan het al is. Daarvoor is alles in gereedheid gebracht. Daar ben ik wel zeker van.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.